Proletari din toate țările, uniți-vă !

Tribuna școlii

Revistă editată de Ministerul Educației și Învățămîntului și Uniunea Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură

ANUL XIII (XXXIV) Nr. 279 (1 365)
Simbătă 21 septembrie 1985

8 pagini — 2,50 lei

ÎN CADRUL VIZITEI DE LUCRU ÎN JUDEȚUL IAȘI

Participanții la marea adunare populară au dat glas sentimentelor de înaltă stimă, prețuire și recunoștință față de secretarul general al partidului pentru grija ce o manifestă statornic continuei dezvoltări a învățămîntului românesc, reafirmîndu-și voința de a înfăptui neabătut hotărîrile Congresului al XIII-lea, îndemnurile adresate școlii de tovarășul Nicolae Ceaușescu.

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂȘA ELENA CEAUȘESCU, A PARTICIPAT LA DESCHIDEREA NOULUI AN DE ÎNVĂȚĂMÎNT

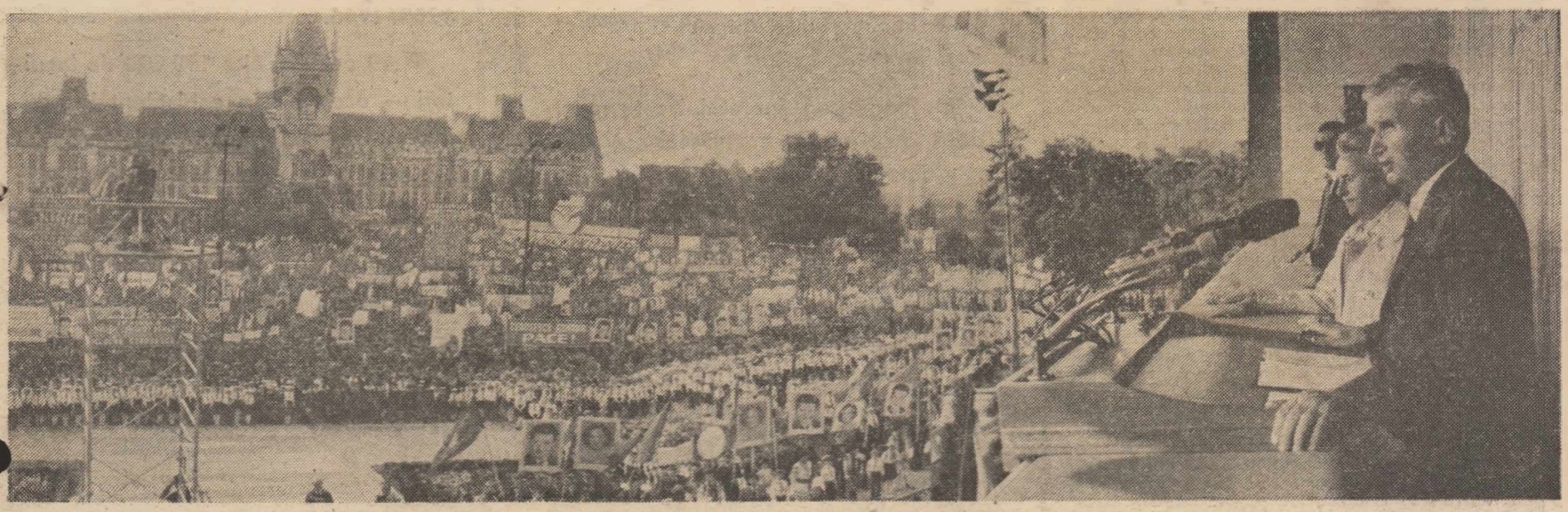

CUVÎNTAREA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

la marea adunare populara din municipiul Iași

Dragi tovarăși și prieteni,

Doresc să încep prin a vă adresa dumneavoastră, tuturor locuitorilor din municipiul și județul Iași, în numele Comitetului Central al partidului, al Consiliului de Stat și guvernului, precum și al meu personal, un călduros salut revoluționar, împreună cu cele mai bune urări. (Urale și aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu și poporul !").

Ne aflăm în județul Iași pentru deschiderea anului de învățămînt 1985—1986. Totodată, am efectuat și o vizită de lucru în unele unități industriale și agricole din județ.

Aș dori ca, de la început, să menționez, la această mare adunare populară, că avem impresii bune despre ceea ce am constatat în unitățile industriale, agricole, precum și în cele de învățămînt, pe care le-am vizitat în aceste zile. În general, județul Iași a realizat o producție industrială cu circa 8 la sută mai mare față de cea din anul precedent. Mai sînt încă mai mult de trei luni pînă la încheierea anului și a cincinalului — deci mai există posibilitatea pentru ca oamenii muncii din industria ieșeană să realizeze o dezvoltare și mai importantă. Și, pornind de la ceea ce am constatat și de la angajamentele luate de oamenii muncii, de Comitetul județean de partid, se pare că și județul Iași va încheia anul cu un ritm de dezvoltare ceva mai mare decît cel de pînă acum.

Aș dori să menționez impresia deosebită pe care o am despre întreprinderile vizitate. În mod deosebit voi menționa Combinatul de utilaj greu, care, în cîțiva ani, a devenit o puternică cetate industrială și se numără, de pe acum, printre cele cîteva unități mari de acest fel din țară. Am discutat cu oamenii muncii și colectivul de conducere despre perspectiva acestui combinat. Ținînd seama de necesitățile de oțel pentru această zonă, de posibilitățile existente în acest combinat, am stabilit ca, în următorii 2—3 ani, combinatul să ajungă la o producție de oțel de circa 1 milion de tone — adică de aproape 4 ori mai mult decît întreaga producție de oțel a României din 1938. (Aplauze și urale puternice, prelungite). Prin aceasta, Iașiul va deveni și un puternic centru siderurgic și metalurgic. Sper că oamenii muncii, colectivul de conducere al combinatului, Comitetul județean de partid vor acționa cu toată hotărîrea pentru a realiza în cele mai bune condiții aceste obiective și pentru a face ca acest mare combinat al industriei grele să devină un puternic centru, un model de organizare, de productivitate și eficiență, de producție de înaltă calitate și — așa cum am menționat ieri — să constituie prototipul întreprinderilor din comunism. (Urale și aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R. !", „Ceaușescu și poporul !").

Ne-a făcut o impresie bună și Întreprinderea de mașini-unelte și agregate. De asemenea, avem impresii bune de la Întreprinderea de scule și accesorii speciale din Pașcani. Și în aceste întreprinderi sînt rezultate bune și posibilități de realizare a unei producții de o înaltă tehnicitate și calitate.

În general, industria din Iași are condiții bune de dezvoltare — și doresc să exprim convingerea că oamenii muncii din toate sectoarele vor face totul pentru ca industria ieșeană să obțină rezultate tot mai bune în ridicarea nivelului tehnic și a calității, în creșterea eficienței și productivității muncii, în așa fel încît, în noul cincinal, Iașiul, cu industria sa, să devină un puternic centru industrial, să-și sporească contribuția la dezvoltarea generală a patriei noastre. (Urale și aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul !", „Ceaușescu — P.C.R. !").

Am vizitat, de asemenea, cîteva unități agricole, de stat și cooperatiste. Am constatat o preocupare pentru obținerea de producții tot mai bune — și, din ceea ce am văzut eu în aceste unități și în altele prin care am trecut, se poate spune că, de fapt, producțiile actuale sînt mai bune decît se spune că rezultă acum din aprecierile generale. Există largi posibilități ca Iașiul să obțină, și în agricultura, recolte bogate, pentru a contribui, și pe această cale, la dezvoltarea generală a țării, la înfăptuirea obiectivelor noii revoluții agrare, care presupune o agricultură de înaltă productivitate și eficiență în toate sectoarele. (Aplauze și urale puternice ; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R. !", „Ceaușescu și poporul !").

În cursul vizitei, primul secretar ne-a vorbit despre preocuparea și măsurile pe care le iau comitetul județean și organele agricole pentru a realiza în 1990 o producție de cel puțin 1 milion de tone de cereale. Este un obiectiv important, deși cred că se poate realiza ceva mai mult. Ar fi fost bine dacă, la această adunare, primul secretar ar fi vorbit aici despre aceasta ; sper însă că o va face în următoarea adunare cu cadrele din agricultură și cu activul de partid. Trebuie să facem din Iași și un puternic județ agricol, care să se numere printre județele cu rezultate bune din țara noastră ! (Urale și aplauze puternice, îndelungate ; se scandează „Ceaușescu și poporul !", „Ceaușescu — P.C.R. !").

Dragi tovarăși,

Așa cum am menționat, unul din obiectivele vizitei noastre îl constituie deschiderea anului de învățămînt 1985—1986. Prin noul an de învățămînt se pășește în noua etapă de dezvoltare a patriei noastre, stabilită de Congresul al XIII-lea al partidului, care are în vedere ridicarea generală a României la un nou stadiu de dezvoltare, la un nivel de civilizație care să asigure creșterea continuă a forței materiale și spirituale a poporului, ridicarea bunăstării sale, întărirea continuă a independenței și suveranității României. (Aplauze și urale puternice ; se scandează „Ceaușescu și poporul !", „Ceaușescu — P.C.R. !").

În domeniul învățămîntului am vizitat un liceu industrial, dar am putut să constatăm cum se dezvoltă și ce preocupări există pentru întregul învățămînt liceal și învățămîntul general. Astăzi am vizitat o facultate a Institutului politehnic și am putut constata unele din preocupările întregului învățămînt universitar din Iași. În general, avem impresii bune. La fel ca în întreaga țară, au fost create condiții minunate pentru învățămînt. Atît în învățămîntul general, în învățămîntul liceal, cît și în învățămîntul superior, avem o bună dotare materială, avem cadre de înaltă pregătire. Avem un minunat tineret, care nu precupețește nici un efort pentru a-și însuși continuu cele mai noi cunoștințe în toate domeniile de activitate, pregătindu-se pentru a fi buni constructori ai socialismului și comunismului, buni cetățeni ai patriei noastre, care să asigure continuarea pe o treaptă superioară a dezvoltării poporului nostru, a națiunii noastre socialiste ! (Urale și aplauze puternice ; se scandează „Ceaușescu — tinerii !").

Mi-a făcut o deosebită plăcere să constat dezvoltarea strînsă a colaborării dintre învățămînt, cercetare și producție, să văd că ieșenii au, și în domeniul cercetării — tocmai ca rezultat al acestei unități organice între aceste trei domenii de activitate — rezultate bune în crearea unor tehnologii, în realizarea unor cercetări de înaltă valoare. Unul dintre cercetători ne-a declarat că realizările pe care le are sînt superioare oricăror altor realizări de acest fel pe plan mondial. În orice caz, pînă vom

(Continuare în pag. a III-a)

DOUĂ DECENII DE STRĂLUCITĂ AFIRMARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI MODERN DIN ROMÂNIA

„EPOCA NICOLAE CEAUȘESCU"

„Învățământul nostru de toate gradele trebuie să fie un învățământ revoluționar, care să aibă în vedere pregătirea tineretului pentru muncă, pentru luptă, pentru a acționa permanent în spirit revoluționar. Să nu ne mulțumim niciodată cu ceea ce am realizat și să privim întotdeauna înainte, să acționăm pentru cunoașterea a noi și noi taine ale naturii, ale universului!"

NICOLAE CEAUȘESCU

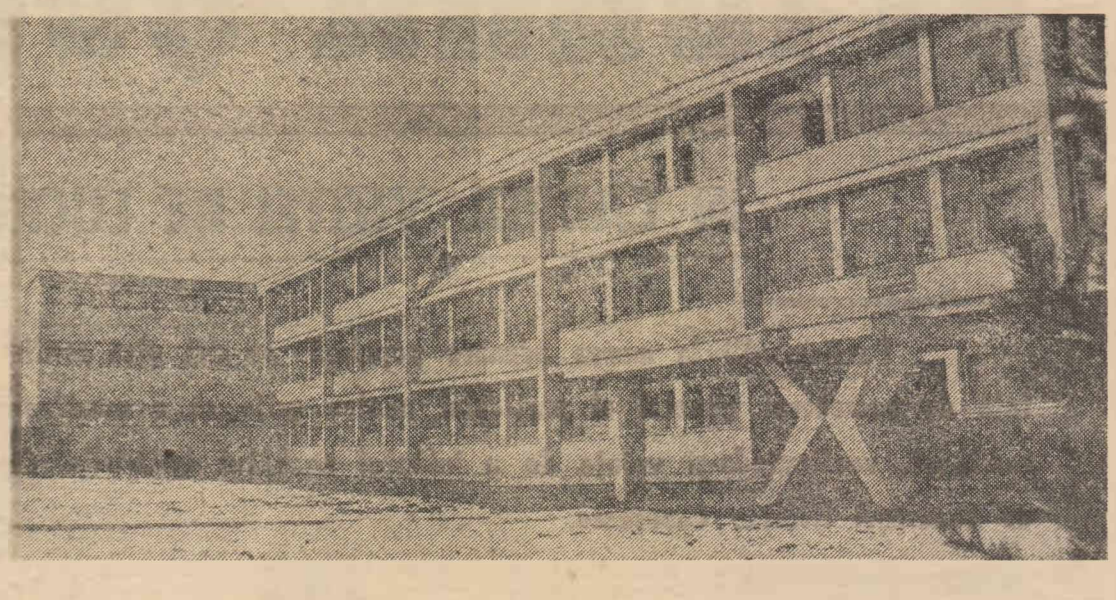

Transformările revoluționare calitative fără precedent ale învățământului românesc se reflectă plenar și pregnant în marile realizări dobîndite de societatea noastră în perioada inaugurată de cel de-al IX-lea Congres al partidului, perioadă care, cu supremă satisfacție și legitimă mîndrie, o numim „Epoca Nicolae Ceaușescu".

A început atunci o etapă nouă de istorie românească, etapă care a dus la afirmarea multilaterală a tinerei generații, la educarea sa în spiritul concepției materialist-științifice despre lume și viață, la formarea unei atitudini înaintate, revoluționare față de muncă, în direcția creșterii contribuției sale la ridicarea țării pe cele mai înalte culmi ale progresului și civilizației.

Printre realizările de referință ale acestor ani trebuie să amintim noul statut al învățămîntului preșcolar, ca primă etapă a sistemului educațional, generalizarea învățămîntului obligatoriu de zece ani, puternica dezvoltare a învățămîntului liceal și superior, cu precădere cel tehnic și agronomic.

În același timp, procesul instructiv-educativ a înregistrat, călăuzit de generoasa concepție novatoare, umanistă, revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu, o radicală restructurare în conținut și în formele sale de manifestare, prin integrarea învățămîntului cu cercetarea științifică, cu producția și practica social-politică. Planurile și programele de învățămînt, întreaga vastă operă de perfecționare a învățămîntului de toate gradele, desfășurată sub directa îndrumare a tovarășei academician doctor inginer Elena Ceaușescu, au cunoscut numeroase și radicale înnoiri.

Minunatele condiții materiale și spirituale oferite întregului învățămînt românesc, dezvoltarea acestuia, au creat nenumărate posibilități tuturor copiilor și tinerilor din România să se integreze activ în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate.

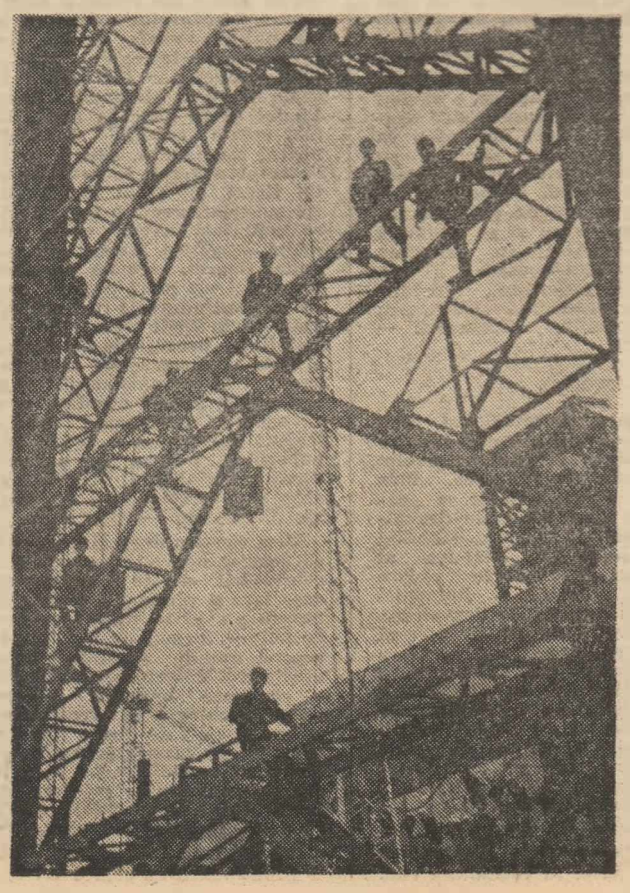

PREGĂTIRE TEMEINICĂ MULTILATERALĂ

● 5 673 000 preșcolari, elevi și studenți în anul școlar 1985/1986.

● În România, unul din patru locuitori învață.

● Pregătirea tineretului este racordată la cerințele economiei naționale moderne.

NOI ȘI NOI ȘCOLI

● 29 338 unități școlare în actualul an de studiu, față de 24 060 în anul 1965/1966.

● 10 orașe a cîte 100 000 de locuitori — acesta este echivalentul spațiilor școlare construite în ultimele două decenii.

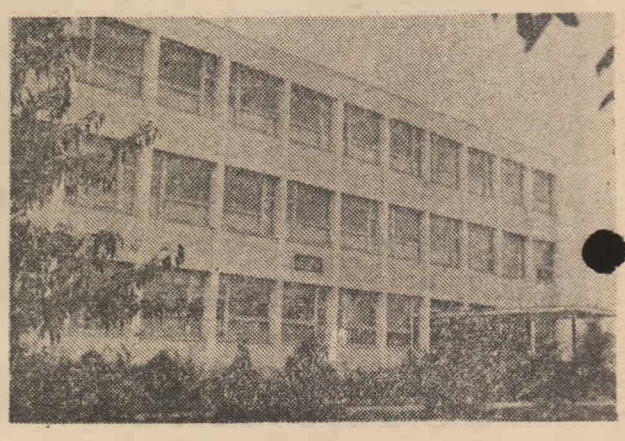

EDUCAȚIE PENTRU MUNCĂ
EDUCAȚIE PENTRU VIAȚĂ

● În 12 900 de unități ale învățămîntului preșcolar, cele mai tinere vlăstare ale patriei sînt educate de 33 900 educatoare.

● Elevii din învățămîntul primar și gimnazial au avut la dispoziție, în anul școlar trecut, 14 134 unități școlare, cuprinzînd 75 332 săli de clasă, 9 119 laboratoare, 5 941 ateliere.

● Practic în România anilor '85 nu există nici o localitate în care să nu ființeze măcar o unitate școlară.

● La dispoziția elevilor din ciclul gimnazial și liceal se află un număr de 14 212 laboratoare și 11 861 ateliere productive.

UN VALOROS PERSONAL DIDACTIC

● Cadre didactice de înaltă competență — educatoare, învățători, profesori — asigură pregătirea noilor promoții de muncitori și specialiști.

● Numărul cadrelor didactice a crescut de la 186 641, în anul școlar 1965—1966, la 242 000, în anul școlar 1985—1986.

● În cincinalul 1981—1985 au fost cuprinși la formele de perfecționare a pregătirii 187 228 cadre didactice.

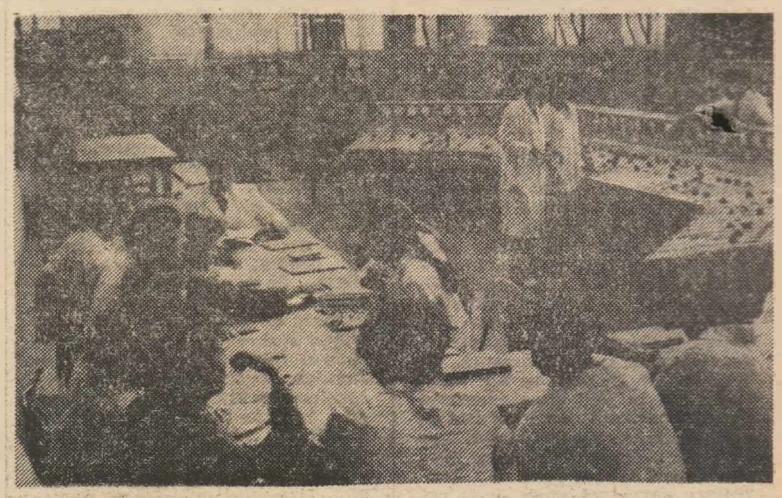

Pagină realizată de OCTAVIAN BUZESCU

TOVARĂŞUL NICOLAE CEAUŞESCU, ÎMPREUNĂ CU TOVARĂŞA ELENA CEAUŞESCU, A PARTICIPAT LA DESCHIDEREA NOULUI AN DE ÎNVĂŢĂMÎNT

CUVÎNTAREA TOVARĂŞULUI NICOLAE CEAUŞESCU

la marea adunare populară din municipiul Iaşi

(Urmare din pag. I)

putea compara, aceasta este o cercetare bună, este o preocupare de seamă şi arată capacitatea cercetătorilor noştri de a îndeplini obiectivele stabilite de Congresul al XIII-lea, de a ridica ştiinţa românească la un nivel superior şi chiar de a ocupa, în cîteva domenii, un loc de frunte în ştiinţa mondială. Avem această capacitate ! Şi în trecut, oamenii de ştiinţă români au obţinut realizări de seamă în domeniul cercetării şi au ocupat asemenea locuri de frunte în ştiinţa mondială. Acum, cu posibilităţile pe care le avem, trebuie să facem totul pentru dezvoltarea puternică a ştiinţei româneşti, pentru a ocupa un loc important şi, în unele domenii, locuri de frunte în ştiinţa universală ! (Urale şi aplauze puternice, prelungite ; se scandează „Ceauşescu şi poporul !").

Cu prilejul deschiderii noului an de învăţămînt, adresez tuturor cadrelor didactice, tuturor elevilor, studenţilor şi părinţilor lor cele mai calde felicitări şi urarea de a obţine rezultate tot mai bune în toate domeniile învăţămîntului, de a acţiona cu toată hotărîrea pentru ridicarea nivelului de cunoştinţe generale, pentru lărgirea orizontului de cunoştinţe — aceasta constituind o necesitate vitală pentru a avea demni constructori ai socialismului şi comunismului ! (Urale şi aplauze puternice, prelungite ; se scandează „Ceauşescu — P.C.R. !", „Ceauşescu — tinerii !").

De la marea adunare populară din Iaşi, adresez tuturor cadrelor didactice, elevilor şi studenţilor, părinţilor cele mai calde felicitări şi urarea de noi succese în toate domeniile — de învăţămînt, de cercetare, de producţie ! (Urale şi aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceauşescu — România, stima noastră şi mîndria !", „Ceauşescu — tinerii !").

Dragi tovarăşi şi prieteni,

Intrînd în noul an de învăţămînt, trecem de fapt — aşa cum am menţionat — în noua etapă de dezvoltare a patriei noastre. Congresul al XIII-lea a definit, în linii generale, obiectivele acestei etape, ce vă sînt cunoscute. Avem la bază Programul partidului de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate. Este necesar să facem totul pentru ca, în noul cincinal, să înfăptuim neabătut hotărîrile Congresului privind dezvoltarea forţelor de producţie, creşterea mai puternică a productivităţii muncii, a eficienţei în toate domeniile, deoarece numai pe această bază vom avea toate condiţiile necesare atît pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a patriei noastre, cît şi pentru ridicarea nivelului de viaţă, material şi spiritual, al poporului. În acest cadru, învăţămîntul, cercetarea ştiinţifică trebuie să ocupe un loc şi mai important. Nu putem înfăptui obiectivele din noul cincinal, obiectivele stabilite în perspectivă pentru trecerea spre comunism fără a pune la baza întregii noastre activităţi, în toate domeniile, cele mai noi cuceriri ale ştiinţei şi tehnicii, ale cunoaşterii umane în general. Trebuie să facem totul pentru ridicarea tot mai puternică a pregătirii profesionale şi generale, pentru ridicarea, în toate domeniile, a nivelului de cunoştinţe al tineretului, al întregului nostru popor.

Învăţămîntul nostru de toate gradele trebuie să fie un învăţămînt revoluţionar, care să aibă în vedere pregătirea tineretului pentru muncă, pentru luptă, pentru a acţiona permanent în spirit revoluţionar. Să nu ne mulţumim niciodată cu ceea ce am realizat şi să privim întotdeauna înainte, să acţionăm pentru cunoaşterea a noi şi noi taine ale naturii, ale universului şi să folosim toate aceste cunoştinţe în scopul dezvoltării generale a vieţii, a bunăstării poporului nostru, a omenirii în general !

Trebuie să înţelegeţi, dragi tovarăşi, că este necesar, în acelaşi timp, să aşezăm în centrul activităţii învăţămîntului nostru educarea patriotică, formarea tineretului în spiritul dragostei faţă de patrie, faţă de partid, faţă de cauza socialismului şi comunismului în România ! (Aplauze şi urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceauşescu — P.C.R. !", „Ceauşescu — tinerii !", „Stima noastră şi mîndria — Ceauşescu, România !").

Este necesar să facem în aşa fel încît tineretul patriei să cunoască trecutul glorios, îndelungat al poporului nostru, care, în cele mai grele timpuri, a ţinut întotdeauna sus steagul luptei pentru a-şi apăra propria fiinţă, independenţa, pentru a fi stăpîn pe destinele sale ! (Aplauze şi urale puternice ; se scandează „Ceauşescu şi poporul !", „Ceauşescu, eroism — România, comunism !").

Avem minunate tradiţii de luptă revoluţionară. Inclusiv în Iaşi am avut, în trecut, o puternică mişcare revoluţionară. Trebuie să preţuim tot ce au realizat revoluţionarii, comuniştii, cărora le datorăm tot ceea ce există astăzi în patria noastră ! (Aplauze şi urale puternice, prelungite ; se scandează „Ceauşescu — P.C.R. !", „Ceauşescu şi poporul !").

În anii construcţiei socialiste am înfăptuit mari transformări revoluţionare — în industrializarea patriei, în dezvoltarea agriculturii, în toate sectoarele de activitate. Şi aici, în Iaşi — ca în toate judeţele patriei — se pot constata aceste mari realizări ale construcţiei socialiste. Cine cunoaşte Iaşiul de acum 30 de ani poate să aprecieze aşa cum se cuvine marile realizări şi transformări revoluţionare în întreaga dezvoltare economico-socială, în înnoirea şi realizarea unui oraş nou, modern, demn de epoca făuririi societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare spre comunism ! (Aplauze şi urale, se scandează „Ceauşescu — eroism, România — comunism !").

Iată de ce, acum, la deschiderea anului de învăţămînt, adresez tineretului din toate domeniile de învăţămînt, din întreaga ţară, chemarea de a învăţa, a învăţa şi iar a învăţa. Faceţi totul, dragi prieteni, pentru a vă însuşi cele mai înalte cunoştinţe din toate domeniile ! Învăţaţi să fiţi revoluţionari şi patrioţi, să fiţi demni cetăţeni ai României libere şi independente ! Învăţaţi, învăţaţi, pentru a putea continua tradiţiile revoluţionare ale poporului român, pentru a asigura permanent, veşnic, demnitatea, libertatea şi existenţa naţiunii noastre socialiste ! (Aplauze şi urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceauşescu — tinerii !").

Dragi tovarăşi,

În întreaga noastră politică de construcţie socialistă acordăm o preocupare permanentă dezvoltării relaţiilor internaţionale cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială.

Acţionăm cu toată fermitatea pentru a contribui la oprirea cursei înarmărilor, şi în primul rînd a celor nucleare, pentru a asigura pacea poporului nostru, a întregii omeniri — deoarece numai în condiţii de pace putem să ne concentrăm forţele pentru realizarea obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului, de Programul de făurire a societăţii socialiste multilateral dezvoltate şi de înaintare spre comunism. (Aplauze şi urale puternice, prelungite ; se scandează „Ceauşescu — P.C.R. !", „Ceauşescu şi poporul !", „Ceauşescu — pace !").

Sîntem ferm hotărîţi de a intensifica eforturile şi a dezvolta colaborarea internaţională cu toate popoarele din Europa, cu toate popoarele de pe toate continentele, avînd ferma convingere că, acţionînd unite, popoarele pot pune capăt cursei înarmărilor, pot opri drumul spre catastrofa nucleară şi asigura pacea lumii !

De la această mare adunare populară din Iaşi, adresăm încă o dată popoarelor europene chemarea de a ne uni eforturile pentru a determina oprirea amplasării rachetelor nucleare în Europa şi trecerea la retragerea celor existente, pentru o Europă unită, fără arme nucleare, o Europă a păcii şi colaborării între toate naţiunile, egale în drepturi ! (Aplauze şi urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceauşescu — pace !").

Dragi tovarăşi,

În încheiere, aş dori, încă o dată, să adresez tuturor oamenilor muncii din municipiul şi judeţul Iaşi chemarea de a face totul pentru a încheia acest an şi întregul cincinal 1981—1985 cu rezultate cît mai bune, pentru a ocupa, în întrecerea socialistă dintre judeţe, un loc cît mai bun şi, dacă se poate, unul din primele locuri. Eu nu am nimic împotrivă să ocupaţi şi primul loc ! Aş saluta acest lucru ! (Aplauze şi urale puternice, îndelungate ; se scandează cu însufleţire „Ceauşescu — P.C.R.!", „Ceauşescu şi poporul !").

Aşa cum am menţionat la Congresul consiliilor populare, trebuie trecut cu toate forţele la pregătirea temeinică pentru noul cincinal, pentru anul 1986. Să faceţi astfel încît şi judeţul Iaşi să se angajeze cu întreaga sa forţă — şi dispune de mari capacităţi, şi tehnice şi umane mai cu seamă — pentru a obţine, în noul cincinal, rezultate mai bune în toate domeniile ! Am convingerea că ieşenii vor face totul pentru a ocupa un loc fruntaş şi în cincinalul viitor ! (Aplauze puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceauşescu — P.C.R. !", „Ceauşescu şi poporul !").

Cu această convingere, vă urez dumneavoastră, tuturor locuitorilor din municipiul şi judeţul Iaşi, succese tot mai mari, în toate domeniile de activitate ! Multă sănătate şi fericire ! (Aplauze şi urale puternice, prelungite ; se scandează îndelung „Ceauşescu — P.C.R. !", „Ceauşescu şi poporul !", „Ceauşescu — pace !". Într-o atmosferă de puternică însufleţire şi strînsă unitate în jurul partidului, toţi cei prezenţi la marea adunare populară aclamă şi ovaţionează minute în şir pentru Partidul Comunist Român — forţa politică conducătoare a întregii naţiuni — pentru secretarul său general, preşedintele Republicii Socialiste România, tovarăşul Nicolae Ceauşescu).

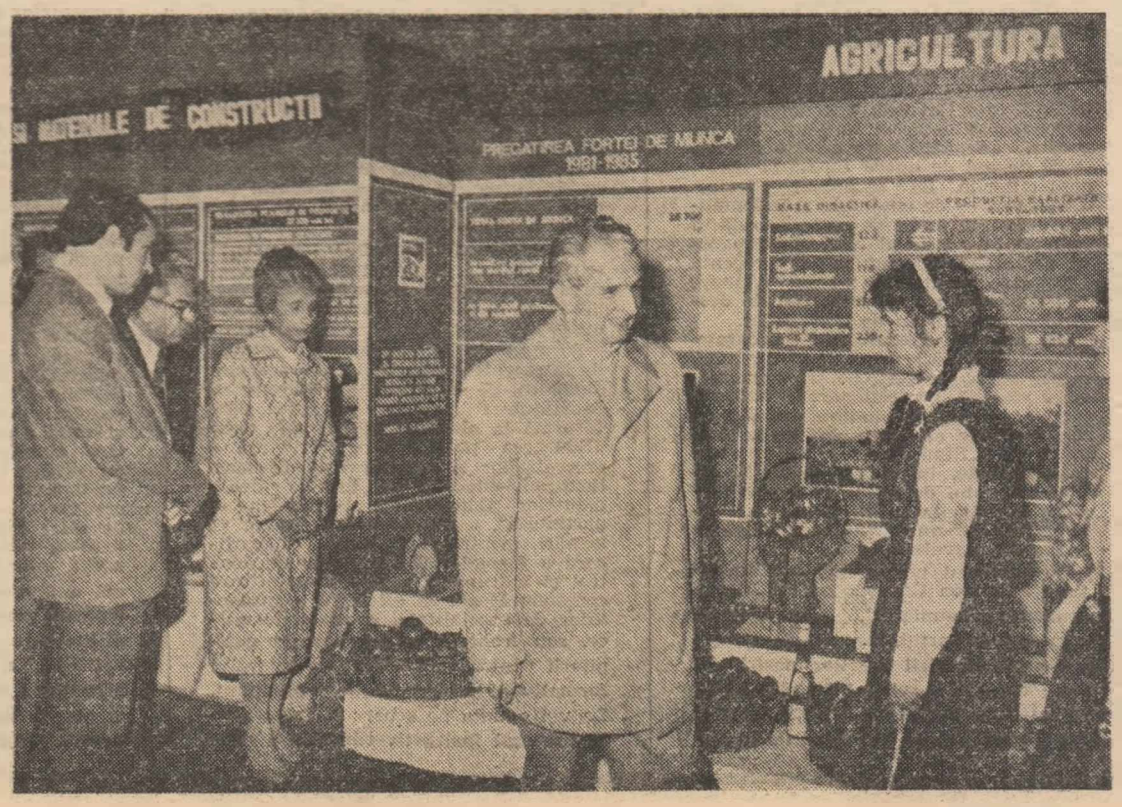

DOCUMENTELE DE PARTID

REPERE ÎN ABORDAREA UNOR DISCIPLINE FUNDAMENTALE

Prefigurată vizionar de însuşi tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretarul general al partidului, în documentele Congresului al XIII-lea, în cuvîntările rostite cu diferite prilejuri, în alte documente de partid şi de stat, dezvoltarea economico-socială a ţării trebuie să fie cunoscută profund de către elevi, cei ce vor traduce în fapt, multe dintre obiectivele ei.

La atingerea acestor obiective, o contribuţie de seamă o au — aşa cum prevăd documentele de partid — chimia, biologia şi fizica, ştiinţe implicate în soluţionarea unor probleme concrete ale economiei. Cunoaşterea acestor aspecte de către elevi se realizează, în primul rînd, în cadrul predării disciplinelor şcolare corespunzătoare ştiinţelor respective, prin integrarea în predare a spiritului documentelor de partid, a prevederilor, conţinutului şi datelor cuprinse în ele.

Consemnăm cîteva dintre aspectele referitoare la integrarea documentelor de partid în predarea chimiei, fizicii şi biologiei, abordate într-o recentă masă rotundă cu profesorii : Luminiţa Ursea (chimie), Mircea Baldovin (biologie) şi Mircea Fronescu (fizică), inspectori de specialitate la Inspectoratul Şcolar al Municipiului Bucureşti.

Red. : Cuprinzînd direcţiile de dezvoltare a României, documentele de partid oferă tinerilor o motivaţie puternică pentru studiul disciplinelor de învăţămînt, iar profesorului un cadru larg pentru munca de educaţie. Vă rugăm să vă referiţi, pe scurt, la posibilitatea profesorului de a amplifica această motivaţie, prin referire la conţinutul documentelor de partid.

Luminiţa Ursea : Cunoscînd receptivitatea tinerilor la tot ce este legat de viitorul lor profesional, în cadrul pregătirii, profesorul va face cunoscute realizările poporului nostru în domeniul respectiv.

Avînd în vedere marile obiective de viitor prevăzute în documentele adoptate pentru ramura industriei chimice, profesorul are datoria să prezinte argumentat direcţiile principale ale progresului tehnico-ştiinţific cerute de dezvoltarea producţiei, căile de perfecţionare a tehnologiei de fabricaţie şi ridicarea parametrilor calitativi ai produselor la nivel mondial, pentru reducerea consumurilor energetice şi de materii prime. Va fi subliniată importanţa cunoaşterii şi însuşirii orientărilor şi sarcinilor stabilite în documentele de partid cu privire la dezvoltarea industriei chimice, realizările noi din domeniul ştiinţei şi tehnologiei, necesitatea formării unor cadre valoroase, în măsură să-şi aducă aportul la consolidarea marilor înfăptuiri obţinute de ţara noastră în acest domeniu.

Mircea Baldovin : La biologie, este necesar ca elevii să cunoască faptul că documentele de partid prevăd că agricultura va fi, în continuare, cea de a doua ramură de bază a economiei noastre naţionale, că profesiunea de agricultor presupune o serioasă pregătire, menită să determine caracterul intensiv al acestei ramuri, că toate aceste cunoştinţe — fie de cultură generală, fie referitoare la viitoarea lor profesiune — se pot dobîndi mai întîi în şcoală, apoi mereu, toată viaţa.

Mircea Fronescu : Alături de cunoaşterea de către elevi a direcţiilor de dezvoltare a unui anume domeniu, documentele de partid cuprind idei al căror sens este necesar ca tinerii să-l pătrundă. Iată, spre exemplu, ce motivaţie pentru scopul muncii de cunoaştere şi de investigaţie ştiinţifică oferă acest pasaj de o mare profunzime din Raportul la Congresul al XIII-lea al P.C.R. : „În mod deosebit, cercetarea ştiinţifică trebuie să studieze temeinic structura materiei, procesele fizico-chimice, biochimice şi de inginerie genetică şi, pe această bază, să realizeze noi materiale cu proprietăţi superioare, noi tehnologii, satisfăcînd astfel necesităţile societăţii noastre şi sporind contribuţia ştiinţei româneşti la îmbogăţirea tezaurului cunoaşterii universale."

Red. : Vă rugăm să precizaţi cîteva aspecte din documentele de partid, ce urmează a fi integrate în predarea celor trei discipline fundamentale, precum şi modalităţi specifice de realizare a acestei integrări.

L. Ursea : La chimie, integrarea documentelor vizează, în primul rînd, analiza unor indici şi indicatori cuprinşi în Raport, cu scopul înţelegerii corecte de către elevi a dinamicii fenomenelor economico-sociale. Industria chimică — aşa cum prevăd documentele Congresului al XIII-lea — în viitorul cincinal, va fi orientată cu precădere spre prelucrarea superioară a materiilor prime. Ţinînd seama de această orientare, în lecţiile de chimie, profesorul va pune accent pe aspectele esenţiale ale dezvoltărilor stabilite, referitoare la chimia de sinteză fină, reactivi de înaltă puritate, alte substanţe chimice pure. De asemenea, vor fi prezentate aspectele esenţiale legate de adîncirea proceselor de prelucrare superioară a ţiţeiului, de creştere a gradului de chimizare a gazului metan, a gazelor de sondă, de fabricaţie a fibrelor şi firelor chimice, care urmează să se realizeze pe seama sortimentelor cu valoare ridicată.

O altă categorie de exemple poate fi cea referitoare la tratarea aprofundată a fenomenelor chimice din punct de vedere al reducerii consumului de energie, cunoscîndu-se că industria chimică este una din marile consumatoare de energie.

M. Fronescu : Aspectele la care s-a referit colega mea pot fi abordate şi din perspectiva fizicii , sau, şi mai bine, interdisciplinar. Anumite date legate de economia de energie, de combustibil, referitoare la maşinile electrice rotative, la fuziunea nucleară, cuprinse în documentele de partid pot fi prezentate problematizat, înţelegînd aceasta nu ca o simplă metodă alături de celelalte, ci ca un principiu ce guvernează întregul proces de predare-învăţare. Formulînd asemenea probleme — şi nu pretinzînd doar relatarea cifrelor şi datelor — profesorul va solicita elevului efortul de reorganizare a cunoştinţelor, stabilirea unor corelaţii şi realizarea unor deducţii, a concretizării în domeniul practic al legilor fizicii.

Specifică disciplinelor despre care vorbim, metoda experimentală oferă profesorului posibilitatea să argumenteze, în cazul fizicii, la scară redusă, în laborator, ce economie de energie se poate obţine printr-o soluţie propusă, ce avantaje are utilizarea acesteia şi apoi, amplificînd la scară industrială, să evidenţieze clarviziunea documentelor de partid în privinţa direcţiilor de dezvoltare energetică a ţării, de independenţă a acesteia.

Mircea Baldovin : Ca disciplină fundamentală şi experimentală, lecţiile de biologie oferă un cadru propice de integrare a documentelor de partid, împreună cu obiectul agricultură, mai ales în domeniul complex al legării învăţămîntului cu practica şi producţia. Corelînd cunoştinţele de biologie cu cele de agricultură, referitoare la germinaţie, fotosinteză, reproducere, biologia dăunătorilor vegetali şi animali, chimismul solului, elevii desprind căile de creştere a producţiei vegetale şi animale, cerinţă expresă reieşită din documentele de partid şi de stat. Totodată, un loc important în aceste documente îl au şi aspectele legate de ecologie, la care profesorii vor face referiri în lecţiile despre plante, animale, sol etc.

L. Ursea : Referiri, care pot fi corelate cu noţiuni de chimie privind studiul apei, al aerului etc.

Red. : Cunoaşterea documentelor de partid de către elevi, a realizărilor obţinute pînă în prezent, mai ales în ultimii 20 de ani, precum şi a perspectivelor de dezvoltare a ţării constituie o modalitate esenţială de educare patriotică a elevilor. Vă rog să vă referiţi la acest obiectiv educativ al disciplinelor pe care le reprezentaţi.

L. Ursea : Sînt multiple prilejurile de referire concretă la industria chimică românească, la realizările deosebite obţinute în dezvoltarea industriei chimice, cu deosebire după Congresul al IX-lea al P.C.R., la obiectivele îndrăzneţe, de viitor, stabilite de Congresul al XIII-lea al P.C.R. Elevii vor cunoaşte, de asemenea, remarcabila contribuţie la elaborarea şi transpunerea în viaţă a politicii partidului, de dezvoltare a ştiinţei şi tehnologiei, a tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu, că strălucita sa activitate ştiinţifică, desfăşurată cu pasiune, a deschis noi căi în cercetarea fundamentală şi aplicată pentru economia naţională, privind sinteza elastomerilor, sector de activitate pe care l-a înfiinţat şi dezvoltat.

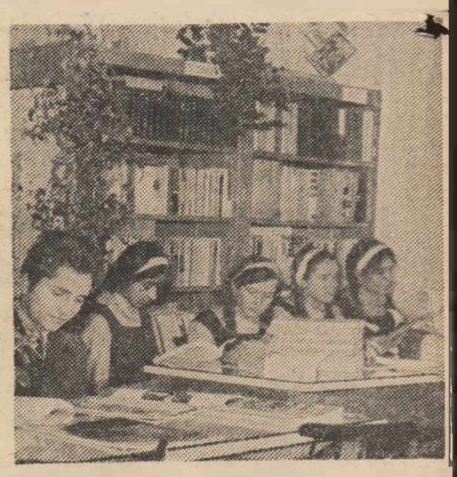

M. Fronescu : Un alt aspect al educaţiei patriotice, alături de cel enunţat este legarea pregătirii elevilor de viaţă, de muncă. Prezentîndu-le spiritul documentelor de partid, necesitatea pregătirii prin muncă, a unei continue educaţii, policalificării, atît de necesare în lume aflată în continuă dezvoltare, cum este şi societatea românească, îi vom ajuta pe elevi să-şi modeleze conduita, formaţia, potrivit exigenţelor sociale ale României contemporane şi viitoare. În conformitate cu această direcţie, privind pregătirea forţei de muncă pentru domeniile prioritare ale economiei naţionale, munca de orientare şcolară şi profesională a fiecărui profesor, indiferent de specialitate, este tot un aspect legat de educaţia patriotică, de corelarea aptitudinilor şi intereselor tinerilor cu cele ale cerinţelor de forţă de muncă ale economiei noastre.

Introducerea în predare a unor aspecte referitoare la metalurgie, industria petrolieră, carboniferă, construcţii, construcţii de maşini este un bun prilej pentru cunoaşterea de către elevi a perspectivei acestor domenii.

M. Baldovin : Alătur enumerării acestor domenii şi agricultura — ramură de bază a economiei naţionale, pentru a cărei dezvoltare se cer specialişti capabili să înfăptuiască noua revoluţie agrară, promovată printr-o statornică preocupare de însuşi secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu. Astfel, este necesar ca elevii să cunoască cifrele legate de pregătirea forţei de muncă, la nivel naţional şi teritorial, pentru cincinalul următor. Numai în Sectorul Agricol Ilfov al Capitalei, de exemplu, în acest interval, se vor pregăti 3 200 horticultori şi agronomi mecanizatori, 1 765 zootehnişti şi 498 mecanici agricoli.

- Studiul documentelor de partid oferă tinerilor o puternică motivaţie pentru însuşirea disciplinelor fundamentale
- Cunoaşterea perspectivelor de dezvoltare economică a ţării şi implicaţiile ei în optarea pentru o anumită profesie
- Interdisciplinaritatea — un mod de abordare
- A descifra sensurile profunde ale ideilor din documentele de partid
- Chimia, fizica, biologia — ştiinţe direct ancorate în soluţionarea unor aspecte economice concrete

Integrarea documentelor de partid în predarea chimiei, fizicii şi biologiei este o temă complexă, ale cărei aspecte nu au putut fi abordate decît în parte în discuţia prezentată. Atingerea lor în predare depinde, desigur, de măiestria profesorului, de abilitatea acestuia de a-şi proiecta lecţia ca un tot, în care documentul de partid să se integreze organic, contribuind la formarea unor tineri cu trăinice convingeri politice, capabili să înţeleagă sensul dezvoltării societăţii româneşti, pentru a se angaja conştient în edificarea ei.

CORNELIA GÎRMACEA

SPORIREA CONŢINUTULUI FORMATIV AL PREDĂRII

Preocupările Inspectoratului Şcolar al Judeţului Covasna sînt dominate şi subordonate în acest început de an şcolar, an marcat de marele jubileu — 20 de ani de epocă fertilă şi prosperă ctitorită de tovarăşul Nicolae Ceauşescu — de cuvintele şi îndemnurile adresate şcolii de către secretarul general la cel de al XIII-lea Congres al partidului, precum şi la recenta Cuvîntare rostită la marea adunare populară de la Iaşi, prilejuită de deschiderea noului an de învăţămînt.

Din bogatul şi complexul program de activităţi din această etapă a anului şcolar mă voi referi, pe scurt, la cele care vizează **perfecţionarea, îmbunătăţirea şi lărgirea conţinutului educativ, formativ al procesului de învăţămînt, ştiut fiind că de calitatea acestuia depinde, în ultimă instanţă, calitatea omului de mîine pe care-l formăm pe băncile şcolii, ţinuta sa civică, etică, într-un cuvînt, atitudinea sa înaintată, revoluţionară.**

Cu sprijinul permanent al Comitetului Judeţean Covasna al P.C.R., al comitetelor municipal, orăşeneşti şi comunale de partid, vom acorda atenţie deosebită **educării elevilor noştri de toate vîrstele în spiritul dragostei faţă de patrie şi partid, faţă de secretarul său general, în spiritul mîndriei, al respectului faţă de marile înfăptuiri dobîndite de poporul nostru în anii socialismului şi, cu deosebire, în ultimii 20 de ani, în spiritul frăţiei, al convieţuirii armonioase, al muncii înfrăţite, revoluţionare, în vederea scopului comun : dezvoltarea şi înflorirea judeţului, a patriei.**

Acest obiectiv de primă importanţă se va realiza în principal prin sporirea conţinutului şi caracterului formativ al lecţiilor, al întregului proces instructiv.

Pornind de la concluziile reieşite de la recentele consfătuiri ale cadrelor didactice, de la măsurile prilejuite de consfătuirea metodico-ştiinţifică, desfăşurată la nivel de judeţ, cu tema „Educarea patriotică revoluţionară a preşcolarilor şi elevilor prin procesul instructiv-educativ în lumina documentelor Congresului al XIII-lea al partidului", Inspectoratul Şcolar va urmări, printr-o mai largă diversificare a formelor şi acţiunilor de control şi îndrumare, printr-o planificare corespunzătoare şi eficientă a inspectiilor de specialitate, speciale, tematice, sau frontale, cîteva aspecte definitorii pentru asigurarea caracterului formativ al procesului de învăţămînt. Le voi enunţa pe scurt : 1. **Integrarea în procesul instructiv-educativ a documentelor de partid, a operei teoretice a tovarăşului Nicolae Ceauşescu,** în scopul perfecţionării politico-ideologice atît a cadrelor didactice, cît şi a elevilor. În vederea realizării acestui obiectiv vom valorifica şi rezultatele unor acţiuni, între care: Simpozionul cu tema „Congresul al XIII-lea al partidului, moment important în dezvoltarea multilaterală a patriei", dezbaterile metodice privind modalităţile de integrare în lecţiile de istorie a documentelor de partid ; modalităţi de predare a ştiinţelor sociale în strînsă legătură cu dezvoltarea judeţului, a patriei ; dezbaterea privind concepţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu despre naţiune şi problema naţională şi rezolvarea problemei naţionale în ţara noastră. 2. **Reliefarea, prin exemple şi argumente convingătoare, a concepţiei revoluţionare, ştiinţifice despre lume şi viaţă a partidului în scopul combaterii manifestărilor retrograde, mistice, şovine, a cultivării unui comportament civic înaintat.** 3. **Intensificarea preocupărilor pentru însuşirea corectă de către toţi elevii, fără deosebire de naţionalitate, a limbii şi literaturii române, educarea, prin această disciplină, a dragostei şi respectului faţă de trecutul glorios al patriei, faţă de tradiţiile sale milenare, de tezaurul său spiritual, a mîndriei pentru lupta şi activitatea comună a poporului român şi ale naţionalităţilor conlocuitoare, pentru progresul social şi propăşirea patriei.** În acest scop, începînd din acest an şcolar, vom trece la predarea în limba română, în unele şcoli cu predare în limba maghiară, şi a disciplinelor fundamentale, a istoriei şi ştiinţelor sociale. De asemenea, vom iniţia schimburi cultural-artistice între elevii din şcolile cu limba de predare română şi cele cu limba de predare maghiară. 4. **Sporirea caracterului formativ al tuturor disciplinelor, menţionînd grija deosebită, mai ales pentru valorificarea formativă a activităţilor cu caracter practic** (munca tehnico-productivă, munca patriotică în campania de recoltare ce se desfăşoară din plin în această perioadă). 5. **Realizarea unei mai strînse legături a cunoştinţelor cu viaţa, cu practica, spre a le dezvolta gîndirea concretă, spiritul de investigaţie, pasiunea pentru ştiinţele fundamentale, pentru tehnică la elevi.**

Acestea sînt cîteva din intenţiile noastre, la început de an şcolar. Avem siguranţa că, printr-un efort de muncă şi creaţie, cu sprijinul şi experienţa valoroasă de care dispun cadrele didactice din judeţul nostru, vom reuşi ceea ce ne-am propus, ceea ce, de fapt, se cere astăzi şcolii româneşti : **formarea de oameni bine pregătiţi, de oameni cu puternic spirit revoluţionar.**

Prof. IOAN PAUL VOINESCU
inspector şcolar general al judeţului Covasna

LA ÎNCEPUT DE AN ȘCOLAR

PLANIFICAREA — FUNCȚIE DE BAZĂ A CONDUCERII ȘTIINȚIFICE

● VIZIUNEA SISTEMICĂ — O MODALITATE ȘTIINȚIFICĂ DE A GÎNDI ACȚIUNEA DE CONDUCERE ● DIRECTORUL DE ȘCOALĂ, UN CREATOR DE CONDIȚII ● GLOBALITATEA PLANULUI ● BILANȚUL CRITIC ȘI EXPLICAREA CAUZALĂ ● ANALIZA TENDINȚELOR ● PRIORITĂȚI SPECIFICE ● DELEGAREA CAPACITĂȚILOR DE CONDUCERE

Deși adoptată relativ recent, viziunea sistemică s-a impus ca o modalitate științifică de a gîndi acțiunea în toate domeniile de activitate, acțiune orientată cu precădere către sporirea eficienței, a randamentului în vederea asigurării dezvoltării. În această ordine de idei, în unitățile școlare, răspunderea principală îi revine directorului, în cadrul aceleiași viziuni științifice, conducătorul fiind, printre altele, și **un creator de condiții**, cel care realizează în același timp **relația funcțională** — componentă esențială a viziunii științifice — dintre compartimente, dintre principalele activități care se desfășoară într-o școală. În acest sens este, de exemplu, cunoscut faptul că randamentul școlar superior, dezvoltarea capacităților de cunoaștere și creatoare ale elevilor se asigură nu numai prin lecțiile de la toate obiectele, ci și prin activitatea în cercuri, în producție, formarea unui stil de muncă intelectuală, dezvoltarea intereselor și sentimentelor superioare, a unei motivații interne corespunzătoare.

Unul dintre mijloacele prin care directorul de școală realizează asemenea obiective este și **planificarea, considerată drept una dintre funcțiile de bază ale conducerii științifice.**

Depășind modelul tradițional de a gîndi și realiza, planificarea științifică cere conducerii să gîndească în termeni de randament și de continuă perfecționare. Astfel concepută, planificarea devine mijloc de optimizare a acțiunii prin reflectare, nu numai asupra prezentului, ci și asupra acțiunii viitoare. Este vorba de o optică prospectivă care exclude prezentarea unor obiective cantitative, permițînd în schimb luarea de măsuri generale pentru a înlătura unele greutăți posibile, pentru a răspunde unor situații probabile — sau pentru a adopta unele strategii — în condițiile probabile de viitor ale scopurilor celor mai generale. Altfel spus, înseamnă a viza și dezvoltarea.

Printre formele variate de planificare dintr-o școală, pe primul plan se situează, desigur, întocmirea planului general de muncă al școlii, la care ne vom referi în cadrul aceleiași viziuni sistemice. De aici o primă caracteristică a acestui important document : **globalitatea**, apreciată ca una din caracteristicile strategiilor educative, considerîndu-se că lipsa preocupării pentru influențarea logică ce duce de la politic (educațional) la strategie, apoi la planificare și asigură continuitatea și consecințele deciziilor luate la un nivel sau altul face ca educația să fie adesea orientată în mod întîmplător și să se dezvolte în mod anarhic (după A. Etzioni „Organizațiile moderne", Ed. J. Duclot, Paris, 1971). Stăruim asupra acestui aspect fiindcă analiza a numeroase planuri generale de muncă a arătat că o abordare trunchiată a activităților ce se desfășoară într-o școală nu numai că nu duce la ceea ce se cheamă viziune globală, dar reliefează și alte limite : confundarea domeniilor de activitate cu măsurile și mijloacele de desfășurare a activității și chiar eludarea cronică a unor activități cu pondere tot mai ridicată și funcționalitate educativă sporită cum sînt cercurile de elevi, promovarea cercetării pedagogice, inițierea elevilor în această activitate, activitatea educativă din cadrul căminelor, rolul muncii productive în formarea profilului moral al elevilor, rolul bibliotecilor în formarea și dezvoltarea intereselor cognitive.

Cu privire la durata planului, menținîndu-ne în același cadru sistemic cu caracter proiectiv, ea trebuie să fie de cel puțin un an (sarcinile trimestriale se extrag din planul general anual); este bine ca directorul de școală să încerce, cît mai frecvent, întocmirea de planuri pentru doi, trei și chiar patru ani, cel puțin pentru anumite obiective care nu se pot realiza, în nici un caz, într-un trimestru și chiar într-un an, cum sînt : formarea profilului moral al elevilor, formarea unui stil de muncă intelectual, o autentică orientare profesională etc.

Conținutul propriu-zis nu poate fi lipsit de un **bilanț critic** (nu dare de seamă și nici introducere) ; este o componentă esențială a planului general de muncă. El trebuie să oglindească în prim plan măsura, gradul realizării — mai ales din punct de vedere calitativ — a obiectivelor propuse, însoțite fiind permanent de **explicarea cauzală** a reușitelor, menite să fie generalizate ca experiență pozitivă a eșecurilor ce urmează a fi folosite ca „informații" menite să facă obiectul unei temeinice analize în vederea transformării ei în valoare de intrare (obiectiv), după corectarea respectivă. Un asemenea bilanț critic este nu numai expresia calității muncii de îndrumare și control, ci și un aspect semnificativ al gradului de corelare dintre cele două funcții ale conducerii științifice, control-îndrumare și planificare.

Apreciem că același capitol trebuie să mai cuprindă o analiză a tendințelor și o raportare a situației de fapt, din unitatea școlară în cauză, la aceste noi tendințe, urmărindu-se preconizarea căilor de transformare a ei prin optimizare. În același timp, această **analiză a tendințelor** trebuie să se facă prin raportare la conținutul celor mai recente documente de partid și de stat. Întregul bilanț critic va avea drept criteriu nu „satisfăcătorul", ci nivelul maxim al posibilităților în condițiile date. În felul acesta se va putea manifesta o amplă particularitate proprie unei planificări științifice, aceea de a fi un proces orientat către dezvoltare și continua creștere a eficienței ; un mijloc de trecere de la acțiunea prezentă la acțiunea viitoare.

Firesc, în continuare, se stabilesc **obiectivele**, avînd ca **sursă** : documentele de partid și de stat ; ceea ce rezultă din bilanțul critic, adică din stiuația concretă din școala respectivă, fie privind obiectivele majore, fie alte aspecte particulare. Cîteva exemple de obiective : educația politică și ideologică, în spirit revoluționar a elevilor ; educația în spiritul muncii și dragostei de învățătură ; educația materialist-științifică ; în spiritul eticii și echității socialiste ; participarea elevilor la activitatea de creație tehnico-științifică și cultural-științifică sau, ca obiective rezultate din bilanțul critic : formarea stilului de muncă intelectuală al elevilor, formarea și dezvoltarea intereselor și sentimentelor intelectuale — ca factor important în formarea atitudinii pozitive față de învățătură și al creșterii randamentului școlar ; formarea unor elemente de conștiință și conduită morală (cunoștințe, convingeri, deprinderi etc.) ; situații din căminul școlar, rolul revistelor școlare, realizarea obiectivelor propuse din planul general de muncă, inițierea elevilor în cercetarea științifică. Stăruim în mod deosebit asupra unui obiectiv, din păcate adesea absent din planurile generale de muncă, anume, promovarea cercetării pedagogice care permite directorului și întregului colectiv didactic nu numai să descopere, ci și să promoveze noul. În cercetare, directorul „înfruntă" prin receptivitate, prin interes, prin includerea unor obiective specifice — introducerea în practica educațională a unei activități susținute menite să ducă la optimizare. Directorului îi revine sarcina de a înfrunta și prejudecata că cercetarea pedagogică la nivelul unităților școlare nu este posibilă, fiind rezervată exclusiv instituțiilor specializate. Numai promovînd noul prin cercetare, directorul devine „organizator eficient al schimbărilor", schimbări novatoare și orientate către noi modalități de realizare a obiectivelor.

Tot la obiective, trebuie acordată atenția cuvenită priorităților specifice de la o școală la alta, precum și criteriilor și modalităților de evaluare a gradului de realizare a obiectivelor propuse pe etape, specificate în planul general de muncă. Ne referim la sondaje periodice, testări și mai ales la acele criterii majore fixate de mult, prin programele școlare. Anume : „ce știe" sau „ce trebuie să facă un elev la sfîrșitul unei clase sau al unui ciclu școlar".

Măsurile propuse pentru realizarea obiectivelor ca și alte capitole ale planului trebuie să poarte pecetea aceleiași viziuni sistemice și anume : să se refere la toți cei și la tot ceea ce concură în mod obiectiv la realizarea celor înscrise în plan. Adică, consiliul de conducere, directorul, cadrele didactice, diriginții și comisiile metodice, colaborarea cu părinții și organizațiile de tineret, biblioteca, căminul școlar etc. De asemenea, se obișnuiește, pentru a preveni situații neprevăzute, ca, în cadrul măsurilor preconizate în plan, să se specifice și eventuale alternative.

Planificările cadrelor didactice, ale catedrelor și ale diriginților trebuie să oglindească toate particularitățile menționate pentru planul general de muncă, cu sublinierea că ele trebuie în același timp să oglindească o corelație strînsă cu acesta (cum se realizează adică un obiectiv din planul general de muncă, la nivelul unei catedre), dar și elemente specifice, cum ar fi tratarea unor capitole ce ridică dificultăți, metodologia tratării diferențiate la obiectul respectiv, promovarea creativității la disciplinele respective.

Atragem cu deosebire atenția directorilor de școli asupra a ceea ce viziunea sistemică numește capacitatea decizională. Este vorba de delegarea acestei capacități la nivelul altor compartimente (cadre didactice, diriginți, munca productivă) în așa fel încît întregul colectiv să fie angajat în realizarea sarcinilor chiar de către cel ce le execută, oglindind nu numai o democratizare a stilului de conducere, dar și o adevărată școală a viitorilor conducători. Distribuția nu trebuie însă împinsă pînă acolo, încît directorului să nu-i mai rămînă nimic de făcut.

Conf. univ. dr. ION DUMITRESCU
Universitatea din Craiova

EDUCAȚIA PATRIOTICĂ A PREȘCOLARILOR

Pentru educatoarele din toate grădinițele țării, noul an de învățămînt debutează sub semnul unui moment de reflecție, de analiză — prilejuit de evaluările efectuate, cu ocazia recentelor consfătuiri, asupra nivelului pregătirii pentru școală a preșcolarilor — dar, în aceeași măsură, al unor pregătiri febrile: pentru redeschiderea, în cele mai bune condiții, a activității instructiv educative, în lumina cerințelor formulate de programe. Alte imperative s-au relevat a fi, în consfătuirile educatoarelor din acest an, îmbunătățirea propagandei vizuale în grădinițe, aplicarea noului set de fișe de exerciții grafice pentru grupa mare „Ne jucăm cu creioane colorate" a profesorului Ion Pîrvan, o contribuție mai activă a educatoarelor la realizarea planului de școlarizare prin vizite la domiciliul copiilor și constituirea de noi grupe, o mai strînsă legătură cu școala s.a.

Din această multitudine de preocupări ne propunem să desprindem, astăzi, cîteva „idei" metodologice, din articole primite la redacție, care se referă la capitolul atît de complex și sensibil la inovație al educației moral-politice și patriotice.

OMAGIU PREȘEDINTELUI ȚĂRII

Spre a „tălmăci" copiilor noile evenimente politice, sărbătorești, din viața patriei, educatoarea **Maria Popovici**, responsabilă a cercului pedagogic, **de la Grădinița Nr. 8 din Cîmpia Turzii, județul Cluj**, ne trimite un interesant proiect didactic, al convorbirii „Aspecte din viața și activitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu" sub genericul „20 ani lumină", avînd ca obiectiv fundamental cunoașterea unor aspecte din activitatea conducătorului statului nostru, a succeselor și realizărilor obținute în perioada dintre Congresul al IX-lea și al XIII-lea, în diferite domenii de activitate. Iată cîteva din întrebările puse copiilor : ce sarcini a trasat tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru agricultură ? Ce fabrici cunoașteți voi ? Ce combinat mare avem în oraș ? Ce lucrare grandioasă s-a realizat în țară, la mare? Ce lucrare mare s-a realizat la București ? Activitatea s-a încheiat cu prezentarea cărții „Omagiu", a distincțiilor și decorațiilor acordate tovarășului Nicolae Ceaușescu, și cu o recitare, „Conducătorul țării".

O CONSEMNARE INEDITĂ

O „consemnare" inedită : sub titlul „Întîlnire între generații", educatoarea **Adriana Toma**, de la **Grădinița Nr. 1 din Giurgiu** descrie activitatea sa, recent încheiată, de îndrumător al activităților politico-educative și cultural-artistice în complexul de odihnă de la Năvodari, consemnare din care spicuim : **„Despre munca grea, dar plină de satisfacții, a constructorilor noului drum spre Marea Neagră, au aflat reprezentanții preșcolarilor din toate județele țării în cele două vizite (cîte una pe serie), organizate pe șantierul variantei canalului Poarta Albă-Midia-Năvodari și în tabăra brigadierilor. Mulțimea întrebărilor copiilor curgea tumultuoasă asemenea Dunării spumate, pentru a afla cît mai multe lucruri despre șantier și munca depusă de brigadieri, pe drumul parcurs pînă la locul de ridicare a taluzelor. Un moment impresionant l-a constituit indemnul la muncă, dat de brigadieri, pentru a fi ajutați de ei, vlăstarele tinere ale acestui popor harnic.**

Întorși în tabăra brigadierilor, șoimii patriei au participat la careul de seară al tuturor brigadierilor din cele 18 județe ale țării. Într-un scurt program artistic, copiii au exprimat în versuri, cîntec și joc recunoștința lor pentru munca depusă de tinerii brigadieri și angajamentul solemn că vor deveni și ei brigadieri care vor duce mai departe flacăra vie a muncii tinerilor".

PATRIA VĂZUTĂ, TRĂITĂ ȘI SIMȚITĂ

Sub titlul „Dezvoltarea patriotismului la copiii de vîrstă preșcolară prin valorificarea elementelor de istorie locală", educatoarea **Cristina Zaharia, de la Grădinița Nr. 5 din Tîrgu Ocna, județul Bacău**, ne trimite o relatare a plimbărilor și vizitelor întreprinse cu copiii la monumentele și locurile istorice din orașul natal (Măgura Cîrșoaia) din care reproducem o parte : **„Pe aceste locuri, unde s-a dat una din principalele bătălii din primul război mondial, am mers cu șoimii patriei și pionierii la Monumentul Cîrșoaia, unde am povestit copiilor de marea bătălie ce s-a dat pe dealurile Cîrșoaiei și de intențiile dușmanului de a rupe frontul și de a pune mîna pe bogățiile de petrol și cărbune de la Moinești și Comănești, ca apoi să aibă drum deschis pentru a cuceri întreaga Moldovă. Soldații români, prin luptă îndîrjită, au reușit să dea peste cap planurile dușmane. O pagină de eroism o înscriu „vînătorii de munte", care au fost călăuziți de cetățeanul Elisei Ursac".**

RELAȚIA CONCEPTE-ATITUDINI

Preocupată de a găsi noi „modalități de sporire a eficienței activităților moral politice și patriotice în lumina noii programe", se dovedește și educatoarea **Rodica Antohe, de la Grădinița Nr. 13 din municipiul Gheorghe Gheorghiu Dej**, care, după ce prezintă o suită de activități la grupa mică, mijlocie și mare, pornind de la formarea primelor reprezentări despre familie, grădiniță și munca oamenilor și pînă la lectura după imagini cu tema „Tovarășul Nicolae Ceaușescu în mijlocul copiilor", face o precizare metodologică demnă de atenție: **„Pentru realizarea unei transmiteri corecte și eficiente a valorilor moral-politice, este important ca educatoarea să descopere ordinea dezvoltării și logica relațiilor dintre conceptele și atitudinile moral-politice. În felul acesta, procesul de însușire a valorilor moral-politice de către copil nu mai apare ca o desfășurare abstractă de noțiuni, prin care credem să se realizează interiorizarea acestora, ci ca o construcție deliberată de situații de învățare, asamblate în ordinea celui care le recepteazăș, le trăiește și le utilizează în viața sa cotidiană. Premisele de mai sus relevă că actualele metode de educație moral-politică în grădiniță se cer mereu perfecționate în direcția punerii preșcolarului în situații de învățare activă, care îi cer să acționeze, să lucreze ca ființă socială, nu doar să asculte. În acest context, rezolvarea de probleme, descoperirea, studiul de caz cer să fie la ele acasă mai mult decît oriunde".**

Un adevărat palmares al activităților de educație patriotică a preșcolarilor ne prezintă, în lucrarea sa, educatoarea **Floarea Neamț, de la Grădinița Nr. 1 din Singeorz Băi, județul Bistrița Năsăud** : lectura educatoarei „Tinerețea unui erou", memorizările „Părinte drag", „Omagiu", „Urare", „Conducător iubit", activitatea muzicală cu tema „Ceaușescu-România", observări cu teme ca : „Familia mea", „Grădinița", „Strada pe care locuiesc", memorizările „Patria de R. Mureșanu, „Țara mea" de Mihai Beniuc, cîntecul „Chipul țării mele", desenul cu tema „Orașul nostru", o lucrare colectivă cu materiale din natură, „Frumuseți ale patriei noastre", povestirile istorice „Străbunul străbunilor, Burebista", „Vasile Roșcă", jocul de construcție „Steagul tricolor" sau confecția „Stema țării".

ÎN SPIRITUL PĂCII ȘI DREPTĂȚII

În sfîrșit, o altă latură a educației moral-politice și patriotice, deosebit de actuală, și anume educația în spiritul păcii, abordează în scrisoarea sa educatoarea **Ioana Trepăduș, de la Grădinița Nr. 12 din Constanța** : **„Prin diferite forme ca : lecturile educatoarei, diafilme, reviste, convorbiri și povestiri, am arătat copiilor viața grea, ignoranța și subnutriția copiilor din multe părți ale lumii. Destul de semnificativă a fost lectura „Sabah, fetiță egipteană", care a trezit în sufletul copiilor mai întîi milă și apoi dragoste și atașament față de copiii din alte țări. După ascultarea povestirii, copiii au reflectat-o în jocurile lor".**

Firește, toate aceste modalități nu epuizează sfera posibilităților de acțiune a educatoarelor în domeniul educației patriotice și revoluționare a preșcolarilor, cum ar fi, bunăoară, necesitatea conștientizării apartenenței șoimilor patriei la prima lor organizație revoluționară, la viața acesteia. Ele conturează însă direcții esențiale și anticipează, poate, unele demersuri pedagogice novatoare. Așteptînd cu interes și alte contribuții la această temă, urăm educatoarelor un an fructuos, plin de bune rezultate pe linia pregătirii copiilor pentru școală și viață.

DOINA SÂNTIMBREANU

PRIORITĂȚI ALE MUNCII SINDICALE ÎN SPRIJINUL PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT

Integrîndu-și profund și armonios activitatea în întreg procesul instructiv-educativ, sindicatele din învățămînt, sub conducerea organelor și organizațiilor de partid și în colaborare cu factorii de decizie din grădinițe, școli și licee, au un rol deosebit în organizarea unor acțiuni care să contribuie la îmbunătățirea muncii instructiv-educative în instituțiile de învățămînt. Desfășurarea cu succes a adunărilor generale ale oamenilor muncii din unitățile școlare ; evaluarea corectă a rezultatelor întrecerii socialiste pe anul școlar 1984—1985 ; perfecționarea pregătirii profesionale, văzută prin prisma acțiunii de amploare „Creativitate și eficiență în învățămînt" — ediția a III-a ; cum sînt întîmpinate adunările de dări de seamă și alegeri din grupele și comitetele sindicale ; cum va fi instruit activul sindical în noul an de învățămînt. Sînt întrebări la care ne-au răspuns, împărtășind din experiența lor, cinci președinți ai comisiilor județene pentru activitatea sindicatelor din învățămînt, din mai multe zone ale țării.

BACĂU

Comitetul Sindicatului Învățămînt Bacău, în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean și Casa Personalului Didactic, a inițiat cîteva acțiuni pe probleme prioritare, în vederea sporirii contribuției organelor și organizațiilor sindicale la îmbunătățirea întregului proces instructiv-educativ. Astfel, în cursul lunii august a.c. au fost organizate activități de îndrumare și control în toate unitățile de învățămînt ale municipiului, urmărindu-se : efectuarea de bună calitate a reparațiilor și acțiunii de igienizare, recondiționarea manualelor școlare și a materialului didactic, aprovizionarea cantinelor școlare cu legume și fructe pentru perioada de iarnă etc. O atenție sporită s-a acordat efectuării recensămîntului elevilor, evidenței acestora, precum și realizării planului de școlarizare la treptele I și a II-a de liceu și la școlile profesionale.

La începutul lunii septembrie a.c., Comitetul Sindicatului Învățămînt Bacău a organizat o consfătuire cu întreg activul sindical din unitățile școlare ale municipiului pe tema : „Perfecționarea muncii sindicale în scopul optimizării procesului instructiv-educativ." Au fost analizate, cu acest prilej, preocupările organelor și organizațiilor sindicale pentru dezvoltarea și utilizarea judicioasă a bazei didactico-materiale din grădinițe, școli și licee, pentru sporirea grijii față de avutul obștesc în școli și internate, pentru instaurarea unui climat de ordine și disciplină, propice muncii. S-a subliniat, totodată, contribuția birourilor grupelor sindicale la popularizarea și însușirea normelor de protecția muncii.

În privința instruirii activului nostru sindical, accentul s-a pus pe : 1) pregătirea temeinică a adunărilor generale ale oamenilor muncii (cu graficele lor de desfășurare, cu reactualizarea tematicii orientative publicate în „Tribuna școlii" din septembrie 1984) ; 2) finalizarea rezultatelor întrecerii socialiste pe anul școlar 1984—1985, pe baza Regulamentului și Precizărilor aduse de Ministerul Educației și Învățămîntului și C.U.S.I.S.C. ; 3) popularizarea în rîndul personalului didactic a obiectivelor celei de a III-a ediții a acțiunii „Creativitate și eficiență în învățămînt".

Prof. CONSTANȚA DIMITRIU
președinta Comitetului Sindicatului Învățămînt din Bacău

BIHOR

Pentru pregătirea și desfășurarea adunărilor generale ale oamenilor muncii din unitățile de învățămînt, ne-am propus un program detaliat, care să orienteze organele sindicale în elaborarea împreună cu consiliile de conducere a materialelor de analiză. Sîntem conștienți că oamenilor școlii, tuturor membrilor de sindicat le revin, în acest an școlar, sarcini sporite pentru traducerea în viață a politicii partidului și statului nostru, a indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R., date cu prilejul deschiderii noului an de învățămînt la Iași. Tocmai de aceea, pregătim o întîlnire de lucru, la început de an școlar, organele sindicale din toate unitățile de învățămînt, să militeze cu hotărîre pentru lichidarea lipsurilor, pentru întărirea ordinei și disciplinei, la locul de muncă, pentru ca toate cadrele didactice să manifeste spirit revoluționar, de promovare a noului și asigurare a progresului școlar.

În vederea perfecționării pregătirii cadrelor didactice bihorene, ne-am propus ca împreună cu Inspectoratul Școlar și cu Casa Personalului Didactic să efectuăm, periodic, o analiză a modului în care se desfășoară activitatea de perfecționare, atît la nivel de unități de învățămînt, cît și la nivel de municipiu și județ.

Pentru ediția a III-a a acțiunii „Creativitate și eficiență în învățămînt", avem un plan de măsuri, la nivel de județ, bine detaliat, care a fost dezbătut și îmbogățit cu propunerile primite de la conducerile de școli, de la centrele metodice și organizațiile sindicale. În acest sens, au fost constituite comisiile de lucru, pe trepte de învățămînt, care să coordoneze toate acțiunile legate de această importantă manifestare. Un important sprijin în acțiunile de perfecționare îl acordă Casa Personalului Didactic, care întocmește bibliografiile necesare atît școlilor, cît și fiecărui cadru didactic.

Pentru instruirea activului sindical, avem prevăzută o întîlnire cu președinții de comitete și organizatorii grupelor sindicale. Aici vom stărui asupra găsirii celor mai bune modalități pentru realizarea indicatorilor la întrecerea socialistă dintre unitățile de învățămînt, făcînd din aceasta un instrument de muncă politică și organizatorică, de antrenare a cadrelor didactice la pregătirea temeinică a forței de muncă necesară economiei județului nostru.

Prof. ARON SABĂU
președintele Comisiei pentru Activitatea Sindicatelor din Învățămînt din județul Bihor

BRĂILA

Comisia Județeană pentru Activitatea Sindicatelor din Învățămînt a organizat instruirea activului sindical ca o modalitate de cuprindere și transmitere într-un tot unitar a sarcinilor ce revin activului sindical pentru noul an școlar. Raportul prezentat, discuțiile, propunerile și sarcinile transmise au evidențiat cîteva direcții prioritare ale activității pe care o vor desfășura comitetele și grupele de sindicat în anul de învățămînt 1985—1986.

Pentru organizarea și desfășurarea adunărilor generale ale oamenilor muncii din învățămînt, organele sindicale vor depune toate eforturile pentru ca acestea să devină adevărate tribune de analiză și dezbatere în spirit critic și autocritic a problematicii de muncă și de viață cu care se confruntă unitățile școlare, să stimuleze participarea oamenilor muncii la luarea celor mai eficiente decizii, la întărirea răspunderii în muncă, a ordinei și disciplinei pe întreaga activitate, apreciind, totodată, modul de îndeplinire de către organele colective de conducere a atribuțiilor ce le revin.

Evaluarea rezultatelor obținute în întrecerea socialistă în anul școlar 1984—1985 a evidențiat preocuparea organizațiilor sindicale de a mobiliza toți oamenii muncii din unitățile școlare la realizarea indicatorilor care stau la baza întrecerii.

În noua ediție a acțiunii „Creativitate și eficiență în învățămînt", vom populariza, în vederea generalizării preocupărilor, experiența pozitivă dobîndită. La stabilirea tematicii de cercetare și creație, vom porni de la cerințele specifice concrete ale învățămîntului brăilean, a căror soluționare va determina o nouă calitate a procesului instructiv-educativ. Pentru o participare sporită la realizarea sarcinilor ce revin școlii din documentele de partid și de stat, Comisia Județeană pentru Activitatea Sindicatelor din Învățămînt va milita pentru perfecționarea stilului și metodelor de muncă, pentru creșterea răspunderii și exigenței grupelor sindicale față de îndeplinirea sarcinilor, și pentru dezvoltarea spiritului critic și autocritic, devenind astfel, un puternic sprijin al organelor colective de conducere din unitățile de învățămînt. Vom aborda sistematic întreaga problematică a învățămîntului, folosind metode specifice de muncă ale sindicatelor, cu spirit de inițiativă și răspundere revoluționară la care în repetate rînduri s-a referit secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Prof. STANA GHEORGHIEV
președinta Comisiei pentru Activitatea Sindicatelor din Învățămînt din județul Brăila

IAȘI

Acționînd în spiritul sarcinilor stabilite de Plenara Comitetului Uniunii Sindicatelor din Învățămînt, Știință și Cultură din iunie a.c. Comisia Județeană și Comitetul Sindicatului Învățămînt Iași au situat în centrul atenției lor grupa sindicală, preocuparea de a face din aceasta o prezență activă și eficientă în colectivele de muncă, un partener competent al organelor de conducere colectivă.

Membrii Comisiei Județene pentru Activitatea Sindicatelor din Învățămînt, ai comitetelor sindicale și ai Inspectoratului Școlar Județean sînt repartizați pe unități de învățămînt ca să ajute comisiile de conducere și organizațiile sindicale în elaborarea materialelor de analiză și în stabilirea unor planuri de măsuri care să asigure realizarea la un nivel calitativ superior a hotărîrilor Congresului al XIII-lea al P.C.R., a orientărilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, cuprinse în expunerea făcută la Iași cu prilejul deschiderii noului an școlar și universitar.

În cadrul instruirii activului sindical din instituțiile de învățămînt ale județului Iași, s-au lămurit toate aspectele privind evaluarea corectă a rezultatelor întrecerii socialiste în anul școlar încheiat, comunicarea rezultatelor și acordarea unor stimulente. Ne propunem ca, împreună cu Inspectoratul Școlar să analizăm modul în care s-a desfășurat această acțiune, să stabilim noi măsuri care să determine angajarea fermă a organizațiilor sindicale și a consiliilor de conducere din grădinițe, școli și licee la realizarea indicatorilor. S-a difuzat în toate instituțiile de învățămînt din județ „Programul de măsuri" al Inspectoratului Școlar Județean, al Comisiei pentru Activitatea Sindicatelor din Învățămînt și al Casei Personalului Didactic cu privire la organizarea și desfășurarea, în cadrul Festivalului Național „Cîntarea României", a manifestării metodico-științifice „Creativitate și eficiență în învățămînt", ediția a III-a. Folosind experiența bogată acumulată de școala ieșeană, atît comisia, cît și comitetele sindicatelor vor îndruma și sprijini organizațiile sindicale, pentru ca în colaborare cu consiliile de conducere, cu colectivele pedagogice, solicitînd mai mult sprijinul instituțiilor de învățămînt superior din centrul nostru universar, să inițieze acțiuni de perfecționare proprii, să imprime un caracter de masă acestei acțiuni științifice. Comisia județeană, comitetele sindicatelor și birourile sindicale vor valorifica întregul complex de mijloace și forme specifice de activitate, pentru a contribui mai eficient la ridicarea nivelului de conștiință politică și profesională, la asigurarea unui climat sănătos de muncă în rîndul dascălilor județului nostru, astfel ca ei să-și poată îndeplini nobila lor misiune : de a pregăti pentru muncă și viață tinerele generații, de a le educa în spirit comunist.

Prof. IOANA IRIMIA
președinta Comisiei pentru Activitatea Sindicatelor din Învățămînt din județul Iași

NEAMȚ

Pentru realizarea mărețelor sarcini ce revin școlii din documentele Congresului al XIII-lea al P.C.R., din recenta cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R., rostită la marea adunare populară de la Iași, Comisia pentru Activitatea Sindicatelor din Învățămînt și Inspectoratul Școlar al Județului Neamț au acționat pentru creșterea contribuției organizațiilor de sindicat din unitățile școlare la îmbunătățirea muncii instructiv-educative, la pregătirea pentru muncă și viață a tineretului școlar. În anul de învățămînt 1984—1985, s-a acordat atenție deosebită creșterii rolului grupelor sindicale, implicării acestora în rezolvarea problemelor majore ale școlii, în organizarea și desfășurarea activității de perfecționare a personalului didacitc, în îndeplinirea indicatorilor întrecerii socialiste, în pregătirea adunărilor generale ale oamenilor muncii.

La nivelul grupelor de sindicat din centrele Roman și Piatra Neamț, la consfătuirile cu directorii de școli, s-au făcut precizări privind pregătirea și desfășurarea adunărilor generale ale oamenilor muncii în lumina noilor exigențe ale perfecționării politico-ideologice și profesionale, sarcinile grupelor sindicale, ale tuturor cadrelor didactice, în obținerea unor rezultate superioare în procesul instructiv-educativ. Atenție deosebită s-a acordat organizării activității în acțiunea „Creativitate și eficiență în învățămînt".

Împreună cu Inspectoratul Școlar și Casa Personalului Didactic, sprijinim, în continuare grupele de sindicat, conducerile școlilor pentru pregătirea etapei de masă a celei de-a III-a ediții. În acest sens, a fost reorganizată comisia județeană, s-au constituit comisii la nivelul comitetelor de sindicat Roman și Piatra Neamț, ale unităților de învățămînt. A fost dezbătută tematica publicată în „Tribuna școlii", nr. 277 din iulie 1985, urmînd ca pînă la data de 30 octombrie, în fiecare unitate școlară, să se stabilească temele de cercetare și colectivele de lucru. Ne-am preocupat de organizarea instruirii anuale a întregului colectiv de sindicat pe probleme ale stilului și metodelor de muncă ale birourilor grupelor sindicale, pe probleme ale protecției muncii, ale perfecționării profesionale.

Toate unitățile de învățămînt din județul Neamț dispun de condiții bune pentru obținerea unor rezultate superioare în procesul instructiv-educativ, în activitatea de sindicat, astfel încît apropiatele alegeri ale organelor sindicale să fie întîmpinate cu noi succese.

Prof. ELIZA MANOLACHE
președinta Comisiei pentru Activitatea Sindicatelor din Învățămînt din județul Neamț

PIONIERII ȘI ȘCOLARII — PARTICIPANȚI ACTIVI LA LUCRĂRILE DIN CAMPANIA AGRICOLĂ DE TOAMNĂ

AGENDA COMANDANTULUI INSTRUCTOR DE PIONIERI

În aceste zile, cei mai mici cetățeni ai comunelor, satelor și orașelor, alături de părinți și educatori, dînd dovada înțelegerii importantelor sarcini ce stau în fața agriculturii românești, izvorîte din magistrala cuvîntare a tovarășului Nicolae Ceaușescu la recentul Congres al consiliilor populare, din mobilizatorul program de înfăptuire a revoluției agrare cuprins în documentele celui de-al XIII-lea Congres al P.C.R., participă cu însuflețire la lucrările agricole din campania de toamnă.

Prezența copiilor pe ogoare, în vii și livezi, este o continuare firească a activității desfășurate pe toată perioada vacanței, cînd peste 1 000 000 de pionieri și școlari, mobilizați de consiliile și comandamentele pionierești, au luat parte la efectuarea în cele mai bune condiții și în perioadele optime a unor lucrări în campania agricolă de vară. Prin munca lor entuziastă, sub îndrumarea cadrelor didactice sau a părinților, pionierii și școlarii au recoltat peste 60 000 tone produse agricole și au întreținut 65 000 ha culturi agricole, contribuind astfel direct la pregătirea condițiilor necesare obținerii unei recolte bogate în toamna acestui an.

Pornind de la experiența acumulată în anii anteriori, în această toamnă, elevii din clasele V—VIII vor lua parte la acțiuni de muncă patriotică, de regulă, în unitățile agricole din localitatea de domiciliu, în serii de cîte 14 zile, în perioada 17 septembrie—31 octombrie a.c. De asemenea, în funcție de necesitățile care apar, consiliile și comandamentele pionierești vor antrena pionierii și școlarii la lucrări de recoltare, după cursuri, în timpul lor liber, duminica. Copiii vor participa la următoarele categorii de lucrări : recoltat, depănușat, încărcat și depozitat porumb ; recoltat, sortat, încărcat și depozitat cartofi, floarea-soarelui, sfeclă, legume, fructe, struguri și altele, în funcție de specificul local.

Fiecare detașament va constitui o brigadă de muncă condusă de comandantul instructor de detașament sau de un alt cadru didactic, desemnat în acest scop de conducerea unității de învățămînt, obligatoriu din rîndul celor care lucrează cu clasa respectivă.

Consiliile Organizației Pionierilor și conducerile școlilor vor realiza instruirea temeinică a copiilor cu toate problemele privind obligațiile ce le revin, locul și condițiile de muncă, cu normele de tehnica securității muncii. De asemenea, împreună cu organele de conducere ale unităților agricole beneficiare, se va asigura organizarea transportului în condiții de maximă securitate a vieții copiilor.

Pe baza experienței de pînă acum este necesar ca programul de muncă, adecvat specificului de vîrstă, să fie astfel organizat încît să se asigure realizarea și depășirea normelor de muncă zilnice. Comandanții instructori de detașament, celelalte cadre didactice care însoțesc elevii vor participa efectiv, alături de copii, la lucrările ce se efectuează, constituind astfel un exemplu viu și un îmbold pentru aceștia.

În vederea stimulării participării pionierilor și școlarilor la aceste lucrări se vor organiza întreceri între pionieri în cadrul brigăzilor și între brigăzi. Pionierii și detașamentele fruntașe vor fi evidențiați în fața detașamentului, a unității, la „Panoul onoarei, hărniciei și sîrguinței pionierești", la panoul fruntașilor în întrecerea socialistă din unitatea respectivă, prin acordarea de insigne și diplome, trimiterea de scrisori de mulțumire părinților, prin evidențierea în presa locală etc.

Pionieri și școlari, comandanți instructori, cadre didactice să facem din participarea noastră la lucrările din campania agricolă de toamnă un titlu de glorie pentru Organizația Pionierilor, răspunzînd astfel prin fapte concrete de muncă grijii părintești și condițiilor minunate de muncă, viață și învățătură asigurate de partidul și statul nostru, de cel mai iubit părinte al copiilor din țara noastră — tovarășul Nicolae Ceaușescu, conducătorul mult iubit și stimat.

CONSTANTIN HĂRĂBOR
activist, Comisia pentru activitatea de învățătură, pregătire practică, știință-tehnică și muncă patriotică a Consiliului Național al Organizației Pionierilor

DEBUT ÎN PROFESIUNEA DIDACTICĂ

Odată cu anul şcolar 1985—1986, o nouă promoţie de aproximativ 4 000 de cadre didactice — profesori, învăţători şi educatoare — îşi face debutul în activitatea profesională, de instruire şi educare a generaţiilor tinere. În orice profesie, sau în cele mai multe, există o perioadă de **„acomodare"**, în care chiar şi profesionistul bine pregătit în perioada de formare se confruntă cu situaţii pe care nu le-a cunoscut, are de rezolvat probleme şi trebuie să ia decizii în circumstanţe pe care la întîlneşte pentru prima oară.

Dincolo de aceste dificultăţi, inerente oricărui debut profesional, activitatea didactică, spre deosebire de multe alte profesiuni, prezintă o notă specifică. Ea constă în aceea că aici nu există posibilitatea ca educatorul debutant să se „introducă" treptat în exercitarea profesiunii, efectuînd la început operaţii mai simple, pentru ca apoi să treacă treptat la activităţi mai complexe, aşa cum se întîmplă în alte domenii. De la primele sale activităţi cu elevii, pedagogul se află în faţa unui repertoriu bogat şi variat de solicitări de competenţă, proprii muncii şcolare: să predea, făcînd accesibil elevilor conţinutul disciplinei, să organizeze şi să dirijeze activitatea de învăţare a elevilor, făcînd-o cît mai rodnică, să realizeze situaţii educative cu mare valoare formativă, să rezolve numeroase şi variate probleme de educaţie, fără a neglija solicitări pe care le implică conlucrarea cu ceilalţi padagogi, cu părinţii elevilor, organizaţiile de copii şi tineret, cu unităţi economice şi social-culturale ş.a. Şi, fiecare din aceste tipuri de activităţi presupune competenţe multiple şi o gamă variată de metode şi tehnici de lucru.

Fără îndoială că cele mai multe dintre aceste competenţe şi tehnici de lucru îi sînt cunoscute educatorului debutant. Unele din ele au fost întîlnite şi exersate în cadrul practicii pedagogice în anii de studii. Multe, însă, sînt cunoscute numai în plan teoretic şi devin dintr-o dată acţiuni. Experienţa demonstrează că pentru formarea conduitei didactice nu sînt suficiente descrierea acesteia, cunoaşterea unor principii, cerinţe, metode etc., ci aceasta presupune în mod necesar şi însuşirea unor tehnici de lucru, formarea unor capacităţi, iar la baza lor se află exerciţiul practic, antrenamentul susţinut. Or, în perioada de formare, unele din aceste procese şi tehnici proprii actului didactic sînt însuşite la nivelul lui „trebuie", al cunoaşterii normativităţii acestei activităţi. De aceea, dificultăţile întîmpinate în perioada de început a profesiunii didactice nu rezidă atît în necunoaşterea normelor ce trebuie urmate în desfăşurarea proceselor de instrucţie şi educaţie cît, mai ales, în capacitatea, încă neconsolidată, de aplicare a teoriilor şi principiilor învăţate.

Consideraţiile de pînă acum ne conduc la o concluzie de importanţă hotărîtoare pentru integrarea eficientă a tinerelor cadre didactice şi pentru întreaga lor evoluţie în profesie. Ele ne îndreptăţesc să considerăm că formarea pentru profesiunea didactică nu se încheie odată cu absolvirea facultăţii şi cu intrarea în activitate, ci, în mod necesar, ea constituie un **proces continuu**, pe tot parcursul exercitării acesteia şi, cu deosebire, în primii ani de activitate, atunci cînd se conturează stilul de învăţămînt, conduita pedagogică a fiecărui educator. Aceasta presupune din partea tinerilor colegi atitudine şi acţiune exprimate în cel puţin două planuri: pe de o parte, **receptivitate faţă de experienţa bună** a altor cadre didactice, faţă de sfaturile şi îndemnurile acestora, iar pe de altă parte, **năzuinţa de perfecţionare continuă a modului de lucru**, de însuşire a măiestriei didactice, ceea ce implică analiza sistematică şi riguroasă a activităţilor realizate şi a rezultatelor obţinute, relevîndu-i aspectele izbutite, dar şi punctele critice ce se cer ameliorate. Acest colocviu al pedagogului cu sine, cu valoarea unui proces de diagnoză, realizat sistematic asupra acţiunilor sale cu elevii, constituie, mai cu seamă în anii de debut şi de intensă formare, condiţia de bază a unei eficiente integrări în activitatea profesională.

Orice profesor, învăţător sau educatoare aflaţi la început activităţii, încearcă să găsească răspunsuri la întrebări pe care, firesc, situaţia la care ne referim le generează: dintre numeroasele acţiuni, ce trebuie întreprinse, care sînt cele mai importante? cu ce trebuie început? în ce direcţie este necesar să fie concentrate atenţia şi eforturile? ş.a. Constatări efectuate asupra conduitei pedagogice a tinerilor educatori, debutanţi în profesie, ne îngăduie cîteva îndemnuri, în intenţia de a-i ajuta să depăşească unele dificultăţi, ce apar în perioada de început în exercitatea profesiunii. Fireşte că acestea nu pot îmbrăţişa toate laturile unei activităţi caracterizate prin multilateralitate şi complexitate, ci constituie numai cîteva repere ale acesteia.

O situaţie comună tuturor o reprezintă faptul că activitatea începe cu elevi pe care educatorii nu-i cunosc. Aceasta constituie o dificultate reală pentru proiectarea şi organizarea activităţii cu fiecare clasă de elevi. De aceea, activitatea pentru **cunoaşterea nivelului de pregătire al elevilor, a capacităţilor lor de învăţare**, a intereselor şi aptitudinilor ca şi a motivaţiei pentru activitatea şcolară se situează printre preocupările principale ale profesorului la începutul activităţii sale. Convorbirile cu celelalte cadre didactice care au lucrat cu clasele respective în anii precedenţi, studierea unor documente care furnizează informaţii în acest scop, folosirea primelor lecţii pentru cunoaşterea potenţialului de învăţare al elevilor şi chiar aplicarea unor probe menite să stabilească gradul de însuşire a unor cunoştinţe şi capacităţi necesare înţelegerii conţinuturilor noi constituie mijloace utile pentru realizarea cerinţei amintite. În acelaşi sens, este demnă de subliniat importanţa covîrşitoare pentru natura relaţiilor ce se statornicesc între tînărul profesor şi elevi, pe care o au primele contacte cu colectivele de clasă, atitudinea apropiată şi exigentă, în acelaşi timp, a educatorului, climatul afectiv, favorabil unei conlucrări rodnice în care se desfăşoară activitatea, chiar de la primele lecţii.

Concomitent cu preocupările insistente în direcţia cunoaşterii colectivelor claselor şi, treptat, a fiecărui elev, o altă premisă a unui debut rodnic de activitate priveşte **stăpînirea conţinutului disciplinelor predate**. Cerinţa nu vizează numai necesitatea cunoaşterii temeinice a conţinutului conceptual, experimental şi practic al specialităţii ei, mai ales, a ceea ce reprezintă răspunsurile la întrebările **cît şi ce** anume din acest conţinut trebuie predat. Este evident faptul că aceasta implică studierea profundă a programelor şcolare, schimburi de păreri cu colegi care au o anumită experienţă în realizarea acestora, precum şi o viziune de ansamblu asupra conţinutului manualelor şcolare. Desfăşurarea unei activităţi didactice rodnice presupune cu necesitate o acţiune complexă din partea educatorului **asupra şi pentru** realizarea conţinutului disciplinei, vizînd în principal esenţializarea şi accesibilizarea conţinutului predat, sistematizarea acestuia, actualizarea lui şi punerea în legătură cu aspecte ale practicii şi vieţii sociale ş.a.m.d.

Dar, procesul didactic nu poate fi limitat la simpla programare a cunoştinţelor şi la comunicarea lor elevilor. În desfăşurarea lui intervine procedeuri şi tehnici numeroase şi variate: explicarea, interogarea, demonstrarea, dirijarea muncii elevilor, menţinerea disciplinei, repartizarea de sarcini, controlul şi evaluarea etc. Apoi, toate aceste procese sînt realizabile în moduri diferite, în funcţie de situaţiile concrete în care se desfăşoară activitatea. În acest context, unele tendinţe ce se manifestă în activitatea unor profesori şi cu deosebire, la „începători" pot fi menţionate în scopul prevenirii lor. Printre acestea, unele privesc modul în care se realizează **comunicarea**, în primul rînd cea **verbală**, în procesul didactic. Sub influenţa activităţii din anii de studii, de însuşire a ştiinţei prin limbajul formalizat, propriu acesteia, unii dintre tinerii educatori, profesori mai ales, operează în predarea lecţiilor cu concepte, abstracţiuni, recurg la un limbaj adeseori inaccesibil elevilor. Cu greu pot adapta explicaţiile la capacitatea de înţelegere a elevilor, ceea ce provoacă acestora greutăţi în decodarea mesajului transmis. Fenomenul pare a fi mai frecvent în învăţămîntul gimnazial, adică în situaţia în care distanţa dintre profesori şi elevi, din punct de vedere al dezvoltării gîndirii şi capacităţii de a comunica în limbajul ştiinţei, este mai mare. El se agravează atunci cînd la aceasta se adaugă şi dificultăţi ale propunătorului de a exemplifica ideile expuse.

De asemenea, la mulţi educatori începători se manifestă, în perioada de debut, tendinţa de „a îmbogăţi" conţinutul lecţiilor cu noi informaţii depăşind cerinţele programelor şi conţinutul manualelor în legătură cu subiectul tratat. Şi, evident, ei cunosc mult mai mult decît pot elevii să înţeleagă şi de cît este necesar să fie predat. Tendinţa este asociată uneori cu dificultăţi de esenţializare şi sistematizare a conţinutului predat.

Desfăşurarea izbutită a tuturor acestor procese componente ale actului didactic constituie rezultatul experienţei practice, în care analiza sistematică a modului cum sînt realizate, confruntarea cu stilul de învăţămînt al altor pedagogi care obţin rezultate bune şi îmbunătăţirea, de la o etapă la alta, a acestor moduri de lucru, reprezintă principalele căi prin care tinerii educatori se pot integra rapid şi cu bune rezultate în activitatea didactică.

Conf. univ. dr. ION T. RADU

Lucrări auxiliare în sprijinul perfecţionării

În ultimii ani, Editura Didactică şi Pedagogică a tipărit mai multe lucrări ajutătoare de mare însemnătate în efortul general al şcolii de ridicare a nivelului de pregătire al elevilor.

Una dintre acestea este **Dicţionarul limbii române pentru elevi**, apărut sub coordonarea unor specialişti recunoscuţi în materie, Luiza Seche şi Mircea Seche. Lucrarea este de mare importanţă în acţiunea patriotică de cultivare a limbii române literare, de îmbogăţire a exprimării elevilor, de dezvoltare a capacităţii de comunicare, corectă şi îngrijită, în limba română.

Noul dicţionar de tip special (prescurtat D.R.E.V.) are ca scop „să contribuie în mod eficient la corecta asimilare de către elevi a cunoştinţelor, sensurilor şi expresiilor dificile cu care aceştia operează în procesul intensiv de acumulare a cunoştinţelor, într-o perioadă hotărîtoare pentru formarea lor ca vorbitori competenţi ai limbii naţionale".

Inventarul lexical al acestui nou dicţionar s-a făcut pornindu-se de la manualele şcolare în uz, existente în învăţămîntul de 12 ani.

D.R.E.V. este, totodată, o lucrare normativă, fiindcă ea oferă, aşa cum declară şi autorii, şi „indicaţii sistematice privitoare la scrierea şi pronunţarea cuvintelor înregistrate, la formele gramaticale de bază, la circulaţia termenilor în timp şi spaţiu, la proprietatea lor, la valoarea lor stilistică".

Un număr de 66 planşe (12 consacrate foneticii şi 54 — normelor ortografice şi ortoepice) sînt destinate lecţiilor privind însuşirea aspectelor de fonetică şi de ortografie ale limbii române la clasele II—VIII. Prin conţinutul lor planşele oferă exemple şi, de la caz la caz, enunţuri referitoare la normele scrierii şi pronunţării corecte acolo unde se observă cele mai frecvente abateri, constituind, în acest sens, un îndrumar preţios în activitatea învăţătorului şi profesorului.

Folosind în lecţii dicţionarul, elevii vor fi stimulaţi să observe, să analizeze, să-şi fixeze normele şi excepţiile de la regulă şi, pe această bază, să aducă exemple proprii pentru a demonstra însuşirea şi conştientizarea problemei prezentate.

Este de datoria cadrelor didactice ca lucrarea să devină un instrument de lucru util pentru elevii claselor II—XII.

Dicţionarul se află în librării din anul 1984. El trebuie să se găsească în toate bibliotecile şcolare şi să fie o prezenţă permanentă şi eficientă în procesul de predare-învăţare. Învăţătorii şi profesorii îl vor recomanda elevilor încă de la începutul anului şcolar.

Întîlniri colegiale

Promoţia 1955 a Şcolii Pedagogice Mixte-Giurgiu aniversează 30 de ani de la absolvire în ziua de 12 octombrie 1985, orele 10, în localul fostei şcoli.

Relaţii (în Bucureşti) la Marinescu (Iordan) Virginia, telefon 79 32 74 şi Ciobanu (Rusu) Elena, telefon 11 770, Giurgiu.

★

Promoţia 1975 a Liceului Industrial Nr. 2 din Dorohoi, judeţul Botoşani, organizează întîlnirea de 10 ani de la absolvire în ziua de 12 octombrie 1985 orele 9, în localul liceului. Confirmarea şi relaţii la colegul Zait Laurenţiu str. Spiru Haret, nr. 1, scara A, etaj III, ap. 15 Dorohoi, judeţul Botoşani, telefon 986/1 26 95.

CULTURA PLANTELOR MEDICINALE PE LOTUL ŞCOLAR

MATERIAL DE ÎNMULŢIRE GRATUIT ● PLAFARUL ACORDĂ ŞI ASISTENŢĂ TEHNICĂ ● O PLANTĂ ORNAMENTALĂ, DAR ŞI MEDICINALĂ ● CUM SE CULTIVĂ GĂLBENELELE ŞI... ● CE CALITĂŢI TERAPEUTICE AU ELE

Dezvoltarea continuă a industriei de medicamente în ţara noastră, diversele ferme farmaceutice în care sînt folosite plantele medicinale sînt cauzele care au dus la trecerea unor specii de mare valoare din flora spontană în cultură, sau au făcut necesară aclimatizarea unor plante care nu sînt întîlnite în flora spontană a României. Tineretul şcolar, sub îndrumarea directă a cadrelor didactice, poate cultiva cu succes plantele medicinale pe loturile şcolare, cu deosebire speciile care au o tehnologie de cultură adaptabilă la condiţiile unei culturi pe suprafeţe reduse, şi care nu solicită eforturi fizice deosebite. Se recomandă, mai ales, speciile cu dublu scop — medicinal şi ornamental — care să se poată cultiva şi în spaţii verzi, pe rondurile sau peluzele din faţa şcolilor etc. Se va evita cultura unor plante toxice (ca, de exemplu, mătrăguna, laurul păros) sau cu tehnologii de cultură complexe (ca, de exemeplu, cornul secarei). Pentru a veni în sprijinul bunei realizări a acestei sarcini, prezentăm caracteristicile şi tehnologia de cultură a principalelor specii ce se pot cultiva pe aceste suprafeţe.

Materialul de înmulţire se asigură gratuit, de către întreprinderile Plafar, cu care se face contractul de cultură şi care au, totodată, obligaţia acordării de asistenţă tehnică şi de preluare a produsului la preţurile legale în vigoare, cu un sistem premial care răsplăteşte pe deplin rezultatele bune.

Gălbenelele. „Plantă ornamentală" — o caracterizează floricultorii, „plantă medicinală" — o cataloghează cei ce se ocupă de sănătatea oamenilor (dreptatea fiind şi de o parte şi de alta, căci puţine plante îmbină caracterul ornamental cu cel medicinal, aşa cum o fac frumoasele gălbenele, avînd denumirea ştiinţifică de Calendula officinalis), ce fac parte din vasta familie a Compositelor.

Originare din sudul Europei, ele sînt plante ierboase anuale, bogat ramificate, cu frunze dispuse altern, sesile, invers lanceolate, au tulpină pubescentă, inflorescenţe terminale cu flori ligulate galben-portocalii, în centru cu flori tubuloase. Se utilizează medicinal fie inflorescenţele (Flores Calendulae cum calicibus), fie numai florile ligulate (Flores Calendulae sine calicibus).

Cele mai bune premergătoare sînt prăşitoarele, care lasă terenul curat de buruieni. Toamna se ară (sau se sapă pe terenuri mai mici) la 22—25 cm şi terenul se pregăteşte ca şi la grădini, mărunţindu-se bulgării şi nivelindu-se (în cazul lucrărilor mecanizate prin discuiri şi lucrate cu combinatorul). Însămînţarea se face primăvara devreme, cu o normă de 6 kg/ha, la 50 cm între rînduri şi o adîncime de 2—3 cm. Ca lucrări de întreţinere, în cazul lucrărilor manuale se acoperă bine sămînţa cu pămînt şi se udă pe rînd, pentru a crea condiţii bune de germinaţie a plantelor; după ce plantele răsar şi rîndurile devin vizibile, se fac praşile ori de cîte ori este nevoie (în cazul lucrărilor mecanizate, se face un tăvălugit imediat după însămînţare, apoi praşile mecanice şi manuale). Pentru obţinerea unor recolte mari se recomandă administrarea de fosfor (60—80 kg/ha) şi potasiu (35—45 kg/ha), încorporat în sol toamna, precum şi de azot (40—45 kg/ha), primăvara înainte de semănat. Recoltarea se face manual, prin ruperea inflorescenţelor, imediat după deschiderea acestora. Recoltarea cît mai deasă stimulează formarea de noi inflorescenţe, în caz contrar trecîndu-se în fructificaţie. Astfel se încheie ciclul biologic al plantei. Din produs se îndepărtează fructificaţiile, frunzele etc. şi se pun la uscat în strat subţire, la umbră pe rame sau pe podelele bine măturate ale podurilor sau ale altor încăperi bine aerisite. Pentru obţinerea unui produs superior, se pot smulge şi pune la uscat numai florile ligulate.

Datorită conţinutului de carotenoide, flavonoide, saponozide triterpenice, principii amare, mucilagii, produsul are în principal proprietăţi cicatrizante, utile atît în uz intern pentru gastrite hiperacide şi ulcere gastrice, cît şi sub formă de băi sau comprese, în uz extern pentru vindecarea rănilor, chiar purulente, a degeraturilor, eczemelor, arsurilor, cu atît mai mult cu cît intervine şi o puternică acţiune antiseptică. Gălbenelele au de asemenea, proprietăţi coleretice — colagoge (de mărire a secreţiei biliare şi eliminare a bilei), utile în diskinezii biliare, colecistopatii. Mai menţionăm şi acţiunea antitrichomonazică a plantei. Ca principal mod de administrare este infuzia (cu 1—1 1/2 linguriţe la cană, 2—3 căni pe zi, băute între mese, pentru ulcer şi gastrite), iar în uz extern băi sau cataplasme cu infuzia menţionată.

Preţul de contract este de 15 lei/kg pentru inflorescenţe uscate şi 100 lei/kg pentru ligule uscate, la care se mai adaugă şi următoarele prime pentru inflorescenţe, la o recoltă: 201—350 kg/ha — 5 lei/kg; 351—450 kg/ha — 7 lei/kg; peste 450 kg/ha — 10 lei/kg; pentru ligule, la o recoltă de 91—125 kg/ha — 0,50 lei/kg; 126—175 kg/ha — 1 leu/kg; peste 175 kg/ha — 1,50 lei/kg.

Biolog MIRCEA ALEXAN
şef birou floră spontană
Trustul PLAFAR

CUNOAȘTEREA ELEVILOR

Integrarea școlară optimă a copilului în clasa I este condiționată de numeroși factori psihoindividuali, sociali și școlari, fiind vorba de o nouă realitate psihosocială, cu noi caracteristici și structuri relaționale, cu noi exigente comportamentale, cu alte dominante ale activității, toate acestea solicitînd din partea lui adaptări și readaptări, care cer învățătorului timp, îndrumare, răbdare, apropiere afectivă și îndeosebi competență pedagogică. Între acești factori, un rol important îl are nivelul de dezvoltare psihofizică și sociocomportamentală a copilului, care, la vîrsta de 6—7 ani, trebuie să atingă praguri de dezvoltare fizică, cognitivă, afectivă și sociocomportamentală ce-l fac apt pentru școlarizare. Acest nivel, determinat de evoluțiile anterioare ale copilului, este cunoscut sub denumirea de **maturitate pentru școală**, iar ansamblul de capacități (rezultat din acest nivel de maturizare) care-l fac pe copil apt pentru școală îl denumim **aptitudinea pentru școlarizare.**

Capacitatea învățătorului de **a cunoaște și stăpîni** această complexă și dinamică realitate care este copilul de 6—7 ani constituie unul dintre factorii școlari cei mai importanți de asigurare a adaptării sale la cerințele activității școlare, o premisă **esențială a integrării și școlarizării lui optime și, pe termen lung a succesului școlar.**

PREMISĂ A INTEGRĂRII ȘCOLARE OPTIME

Cunoașterea copilului este un proces continuu, ce trebuie realizat sistematic și permanent pe toată durata școlarității nu numai la intrarea în școală. Aceasta și datorită faptului că copilul este o realitate dinamică, schimbările ce au loc în psihologia lui trebuind a fi nu numai cunoscute, ci și **dirijate.** Pe de alta parte, ritmurile de dezvoltare și schimbare sînt variate și neunitare de la copil la copil, ceea ce impune **o cunoaștere diferențiată** a acestora, spre a evita dezvoltarea lor spontană, întîmplătoare.

Considerăm că aspectele cele mai importante, a căror cunoaștere și dirijare trebuie realizate cu prioritate de către cadrele didactice, sînt cele implicate de conceptul de **maturitate pentru școală.** Două sînt componentele sau domeniile sale fundamentale : maturitatea **biofizică** și cea **psihosocială.** Deși în unele privințe evoluția lor este paralelă și relativ independentă, ele sînt — în aspecte esențiale — interdependente, condiționîndu-se reciproc. Un exemplu de interdependență a diferitelor componente ale dezvoltării îl constituie cel al motricității, care — se știe — este un factor important în adaptarea școlară. Tulburările motricității fine a mîinilor, ambidextria etc. pot constitui factori favorizanți pentru tulburări de ordin emoțional și chiar verbal la anumiți copii. Învățătorul va căuta, de aceea, ca, împreună cu cadrele medicale de specialitate, să stabilească, pe baza indicatorilor de maturizare biofizică existenți, gradul de normalitate al dezvoltării fizice a fiecărui elev, aspectele insuficient dezvoltate și măsurile ce se impun în această privință. Mai mult decît atît, va fi nevoie ca învățătorul să identifice **efectele posibile** ale caracteristicilor maturizării biofizice a fiecărui copil în domeniul vieții sale psihoafective și sociocomportamentale, pentru a preveni situații școlare dăunătoare. (Este vorba, de pildă, de faptul că anumite insuficiențe ale dezvoltării biofizice — cum ar fi funcționalitatea diverselor organe — pot stînjeni, inițial mai puțin observabil, capacitatea de efort intelectual sau motricitatea fină a mîinilor. Pe termen lung, dacă nu le cunoaștem și nu le prevenim, acestea vor genera dificultăți școlare însoțite adesea de rămînere în urmă la învățătură).

Fără a diminua cu nimic importanța aspectelor biofizice, trebuie să menționăm că, din perspectiva școlară (pedagogică) și a responsabilităților învățătorului, cele mai semnificative sînt aspectele maturizării psihosociale a copilului, atît în momentul școlarizării, cît și pe parcursul ciclului primar, întrucît maturizarea psihosocială este o realitate dinamică, în evoluție și, de aceea, conținutul evoluțiilor din perimetrul ei trebuie urmărit permanent.

Pentru necesitatea de cunoaștere și de cercetare mai atentă, mai putem separa această componentă a maturității pentru școală în alte două domenii strîns interdependente : **maturizarea cognitivă** și cea **socioafectivă.**

În ce privește maturizarea cognitivă, învățătorul va fi preocupat de următoarele aspecte :

● nivelul de asimilare și capacitatea de utilizare a vocabularului (sub raport cantitativ și, mai ales, calitativ) : sensuri asociate cuvintelor, corectitudine, bogăție, varietate, capacitate de asociere în exprimare etc. ;

● bagajul noțional în diferite domenii (în raport cu necesitățile procesului de învățare școlară) : rigoare și precizie, amplitudine, bogăție și varietate, raportul dintre empiric și științific în cadrul noțiunilor fundamentale cu care va opera în școală etc. ;

● nivelul atins de dezvoltarea diferitelor procese psihice și a celor cognitive în special (gîndire, memorie, atenție, imaginație, reprezentări, percepții, îndeosebi cele spațio-temporale). Aici interesează mai ales aspectele lor funcționale și eventualele abateri semnificative de la caracteristicile „standard" ale vîrstei (descrise în orice manual sau lucrare de psihologie școlară și a copilului).

În domeniul maturizării socioafective, învățătorul își va concentra atenția asupra următoarelor aspecte :

● gradul de dezvoltare și modul de manifestare a sociabilității copilului (capacitatea de integrare și cooperare în grupul școlar, aspectele relaționale, respectarea punctului de vedere al celorlalți etc.) ;

● capacitatea de a desfășura activități organizate și de a respecta normele școlare ;

● nivelul de independență și autonomie socioafectivă și acțională ;

● aspecte comportamentale (deprinderi și obișnuințe de conduită civilizată în comunitatea școlară etc.) ;

● gradul de constituire a unor elemente ale conștiinței de sine etc.

Toate aceste aspecte trebuie cunoscute nu numai așa cum se prezintă ele la debutul școlarizării copilului, ci este necesar să fie urmărite sistematic, încercînd să influențăm și să accelerăm — prin mijloacele specifice procesului de învățămînt — dezvoltarea lor.

După stabilirea ariei problematice, învățătorul își va proiecta modalitățile (metodele și tehnicile) de investigație, făcînd apel la cele de cercetare și cunoaștere psihopedagogică, dintre care va selecta pe acelea care convin, în gradul cel mai înalt, obiectivelor și problemelor urmărite.

Menționăm, mai întîi, **observația,** prin intermediul căreia învățătorul va putea surprinde variate aspecte ale proceselor intelectuale, ale vieții afective sau ale comportamentului copilului în situații de învățare sau în afara acestora. Stabilirea inițială a unui **protocol de observație,** în care va enunța scopurile, durata și modalitățile de observare, înregistrare și utilizare a datelor, îi va ușura considerabil munca. Este bine să acorde atenție mai ales modalităților de observare și înregistrare a datelor. Pentru a pătrunde dincolo de aspectele superficiale ale faptelor observate și în scopul de a le da acestora semnificația și utilitatea pedagogică, învățătorul se va folosi de **grile de observare,** de **tabele de analiză a comportamentelor,** de **caiete de observație psihopedagogică** etc. O grilă de observație este lista de rubrici care înlesnește înregistrarea și clasificarea datelor observate. (De exemplu, pentru „atenție" vom avea rubrici ca : stabilitate, capacitate de concentrare, volum, distingere, distributivitate s.a.). În acest fel are loc și conceptualizarea faptelor observate. Tabelele de analiză a comportamentului ne permit nu numai înregistrarea mai riguroasă a datelor observate, dar și interpretarea lor, stabilirea semnificațiilor psihopedagogice și, în consecință, a modalităților de acțiune educativă.

Importante prilejuri de cunoaștere a copilului oferă și **probele experimentale.** Pot fi aplicate cu bune rezultate probe cum sînt : **povestirea după tablou** (pentru a surprinde tipurile perceptive — explicativ sau descriptiv), învățarea unui text (capacitatea și tipul memoriei), metoda clasificării (pentru procedeele și operațiile gîndirii), efectuarea unor activități școlare în condiții variate (pentru surprinderea particularităților atenției), probe caracteriale (de autoapreciere etc.). Pot fi folosite, de asemenea, convorbirile cu elevii, studierea produselor activității lor școlare și extrașcolare precum și alte modalități.

În încheiere, am vrea să menționăm cîteva aspecte și norme de care este indicat să se țină seama în procesul cunoașterii copilului :

● unitatea persoanei (deci interdependența dintre componentele biofizice și cele psihologice și sociale ale copilului) ;

● selectarea datelor în raport cu criteriile esențialității, stabilității și semnificațiilor pedagogice ;

● varietatea situațiilor în care-l cunoaștem pe copil (nu numai în cele de tip școlar) ;

● surprinderea dominantelor personalității fiecărui copil ; identificarea tendințelor de dezvoltare (elaborarea unui prognostic psihopedagogic).

Conf. univ. dr. EMIL PĂUN
Catedra de pedagogie-psihologie,
Universitatea din București

TESTUL — MODALITATE DE CUNOAȘTERE

Testarea elevilor la început de an școlar este necesară întrucît, se știe, practica pedagogică actuală impune cu prisosință această cercetare și studiere minuțioasă asupra individualității și personalității elevului.

O cunoaștere corectă a elevului de către cadrele didactice, în vederea depistării capacităților intelectuale, a bagajului de cunoștințe acumulate în familie, la grădiniță, la școală sau prin studiul individual pe timpul vacanțelor, este necesară, spre a ne conduce la notarea și prelucrarea unor date pe „diagrama sociometrică și intelectuală", care este bine să fie completată cît mai corect atît de învățător, la clasele I—IV, dar și de diriginte, la clasele V—VIII. Mai ales pe elevii care pășesc pentru prima dată pragul școlii trebuie să-i cunoaștem bine și să ne notăm, fie pe diagramă, fie pe un caiet-fișier, observații cu privire la : date antropometrice, urmărind pe parcurs evoluția dezvoltării acestora ; observații asupra psihicului și cu privire la dezvoltarea intelectului și a manifestărilor temperamentale etc. Aceste notări vor suferi modificări deoarece, în unele cazuri, unii subiecți se pot adapta mai ușor sau mai greu, își corijează unele manifestări datorită muncii de educare a colectivului din care fac parte.

La Liceul Pedagogic din Craiova, toți învățătorii care predau la clasele I—IV au efectuat și își propun să realizeze și în acest an școlar asemenea testări. Prin acest sistem de testare, la clasa I, cunoaștem cu ce elevi plecăm la drum în munca noastră de instruire și educare, aflăm ce cunoaște și ce nu cunoaște un elev, știm cît trebuie și ce trebuie să dăm unui elev și cît de mult să-i cerem acestuia. Prin testarea nivelului intelectual al elevului punem accent pe individualizarea procesului de învățămînt, nu plictisim pe unii elevi cu predarea unor noțiuni pe care deja le cunosc (ne referim la numerația orală sau la cunoașterea și scrierea cifrelor din șirul natural al numerelor și altele), putem să predăm gradat materia în funcție de nivelul sau capacitatea și puterea de asimilare a fiecărui elev, folosind munca diferențiată la clasă. Ne propunem ca la clasele a IV-a obiectivul testării să vizeze însușirea cunoștințelor predate în anii anteriori, dezvoltarea memoriei, a gîndirii creatoare etc., puterea de abstractizare și generalizare a fiecărui elev ; evoluția dezvoltării exprimării orale și în scris prin povestirea unor lecturi efectuate pe timpul verii etc.

Această testare efectuată la început de an școlar, indiferent la ce clasă se aplică, reprezintă pentru cadrele didactice o cale importantă de cunoaștere a elevilor încredințați spre instruire și educare.

Inv. GHEORGHE ALEXANDRU
Liceul Pedagogic din Craiova

NECESITATEA INVESTIGAȚIEI DIFERENȚIATE

Cele cîteva date biografice despre copil, observațiile părinților cu privire la comportamentul și aptitudinile acestuia, precum și fișa de caracterizare psihopedagogică de la grădiniță constituie punctul de plecare în întocmirea caietului nostru de observație asupra elevului.

Pentru cunoașterea psihointelectuală individuală a elevului și integrarea acestuia în colectivul de elevi, folosesc, încă din primele zile de școală, multe jocuri, notîndu-mi unele observații asupra comportării elevilor în colectivul clasei, gradul atașamentului lor față de sarcinile ce revin întregului colectiv și contribuția fiecăruia la rezolvarea acestora. Este bine ca, la începutul anului școlar, în perioada preabecedară, să nu obosim elevii cu prea multe sarcini, perioada aceasta s-o folosim ca „punte" de trecere, de acomodare, de la învățămîntul preșcolar, la cel școlar și să studiem bine elevii. De aceea, mi-am propus ca, în primele ore, la clasă, să sondez, așa cum de altfel e prevăzut și în programa școlară, nivelul limbajului elevilor, prin probe pentru sesizarea defectelor de pronunție și audiție, cît și unele deprinderi formate în cadrul grădiniței. Pentru aceasta, lucrez individual pe planșe, cartoane sau table magnetice, scriu litere separate, silabe fără semnificație, propoziții, prezint oral sunetele, pe rînd, și verific dacă elevul le pronunță corect. Oral, verific dacă aude și pronunță corect și silabele formate din două sau trei sunete. În continuare, prezint, în vederea recunoașterii, literele scrise, de aceeași dimensiune cu cele din abecedar. În timpul verificării individuale, ceilalți elevi, în bănci, desenează sau modelează, avînd astfel posibilitatea de testare a deprinderilor formate în grădiniță. Tot din primele zile de școală controlez și acuitatea vizuală, nivelul de exprimare al copiilor, recunoașterea literelor și a silabelor, a cuvintelor și propozițiilor. Dacă observ că unii elevi întîmpină greutăți în exprimarea orală, folosesc procedeul de a povesti după tablou sau o înșiruire de tablouri cu un subiect dat. La grupa mare, preșcolarii își însușesc noțiunile : rotund, oval, ascuțit, trasarea cursivă a grafismelor, punct, verticală, orizontală. În primele zile de școală verific gradul de însușire a acestora, urmărind poziția corectă la masa de lucru, cum mînuiesc elevii instrumentele de scris, modul în care apasă pe hîrtie. Notez toate acestea în caietul de observații, pentru a cunoaște individual elevii și a putea interveni, pe parcursul procesului instructiv-educativ, la înlăturarea deficiențelor constatate și pentru îndrumarea activității diferențiate.

La matematică, controlez recunoașterea formei și a denumirii grafismelor, figurilor geometrice și cifrelor, asocierea numerelor. Vreau să precizez că folosesc aceste testări cu mult tact pedagogic. Importante sînt observațiile cu privire la nivelul de pregătire sau stadiul psihointelectual la care au ajuns copiii de 6 ani.

Se impune, de la început de an școlar, să existe un raport de apropiere între învățător și elevi, pentru a-i atrage și determina să iubească școala și să înțeleagă că este necesar să respecte unele cerințe de convietuire socioșcolară, după un regulament de ordine interioară.

Inv. IOAN COICA
Școala din Neudorf, județul Arad

PĂRINȚI !

EDUCATOARE, ÎNVĂȚĂTORI, PROFESORI !

— în curînd : „ALMANAHUL PĂRINȚILOR '86"

Un adevărat ghid pentru părinți în creșterea și educarea copiilor.

Abordînd o problematică deosebit de interesantă și diversă — adresîndu-se deopotrivă personalului didactic, familiei și tuturor factorilor educativi — la care își dau concursul specialiști din domeniul pedagogiei, psihologiei, sociologiei, lingvisticii, medicinii, artei, **„ALMANAHUL PĂRINȚILOR '86"** conturează o adevărată pedagogie a familiei, venind cu idei, soluții, la multiplele probleme pe care le ridică profesia de părinte, marea responsabilitate morală și socială a acestei profesii.

Din numeroasele probleme abordate, evocăm cîteva : **Copilăria — un univers al splendorilor ; Copiii de azi — mesagerii peste hotarul dintre evuri ; Competiție pentru zîmbetul fericit al copilăriei ; Să-i învățăm „meseria" de Om ; Totul sub semnul omeniei ; Gînduri către o ființă fără seamăn — Mama ; Ne cheamă ulița copilăriei, vatra părintească ; Modele de investigare a copilului de la 0 la 6 ani ; Pentru o pedagogie a antepreșcolarului ; Repere pentru aprecierea creșterii și dezvoltării copiilor ; Dialog cu tinerii... despre profesia de părinte ; O școală pentru părinți ? . Amplitudini și rezonanțe ale actului educativ al familiei ; Pedagogia „părinți — copii" se învață ; Tinere, cînd ești tu însuți ? ; Fotograme răzlețe din „filmul" vieții noastre ; Universul adolescenței, vîrsta marilor opțiuni ; Ce profesie să-și aleagă copilul meu ? ; Tinerețea spirituală — un imperativ în educație ; Constanța pregătirii pentru viață ; munca ; Școlarul bun se formează în familie ; Omul de lîngă tine și frumosul cotidian ; Buna-cuviință ; Un model al relațiilor interumane ; Cu oamenii să nu vorbești de la înălțimea funcției ; Totul sub semnul omeniei ; O mică „lecție" de recunoștință ; Pelicule albe pe „harta" vieții. De ce ? ; Pot fi feriți copiii de incidența legii ? ; Contra ingratitudinii ; Un minighid de comportare civilizată ; Cugetări despre părinți, aforisme, umor, sportul și sănătatea, interesante rubrici despre modă, cosmetică, sfaturi medicale etc.**

„Almanahul părinților '86" — o lucrare de certă utilitate și valoare pentru părinți și nu numai pentru ei.

Redacția și administrația : Piața Scînteii nr. 1, București, telefon : 17 60 10

Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"